

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtek. Cena mu je
3 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za
Ameriko in druge tuje države 6 K.)
— Posamezne številke se prodajo
po 10 vinarjev.

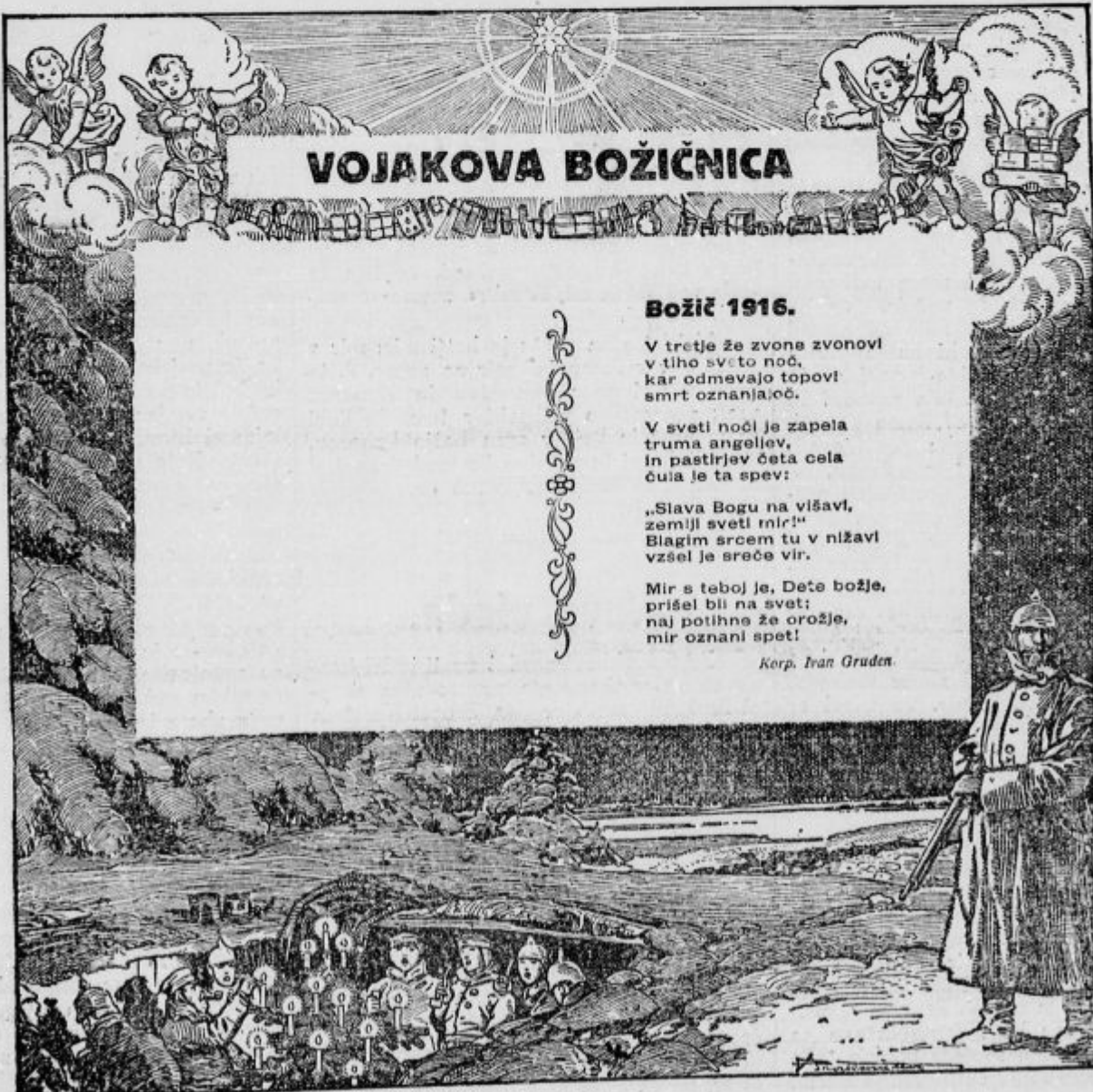
Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu
„Domoljuba“ Ljubljana, Kopitarjeva
ulica. Naročnina, reklamacije in in-
serati pa: Upravištvu „Domoljuba“.
— Ljubljana, Kopitarjeva ulica. —

Štev. 51.

V Ljubljani, dne 21. decembra 1916.

Leto XXIX.

VOJAKOVA BOŽIČNICA

Božič 1916.

V tretje že zvone zvonovi
v tiho sveto noč,
kar odmevajo topovi
smrt oznanjaoč.

V sveti noči je zapela
truma angeliev,
in pastirjev četa cela
čula je ta spev:

„Slava Bogu na višavi,
zemlji sveti mir!“
Blagim srcem tu v nižavi
všel je sreče vir.

Mir s teboj je, Dete božje,
prišel bli na svet;
naj potihne že orožje,
mir oznanj spet!

Korp. Ivan Gruden.

Božji mir!

Sveta noč — blažena noč — —

O pridi zopet, pridi tista sveta, tista blažena noč! Očetje in sinovi bodo zopet doma. Sveti večer. Vsa družina je blažena. Otroci se ne morejo nagledati očeta, sestre brata, mati sina. Tedaj se pa oglasi zvon. K polnočnici! In napravili se bodo, nažgali bakle in šli zopet, zopet skupaj v domačo cerkev. Vsa cerkev je v lučah, orgle buče, kadilo se dviga. Po tem pa potihne orgel bučanje in tako milo, tako ljubno se oglasi angelski spev: Slava Bogu na višavah in mir na zemlji ljudem! Mir, mir!

Kdaj bo to? Že tretji božič se bliža, tretjič veliki praznik miru in — miru ni. Le za hip je posijalo tako svetlo, tako prijazno kakor z nebeških višav v temo, ko je ljubljeni cesar Karel ponudil sovražnikom spravo in mir. A že zopet padajo teme in zdi se, da bolj temne kot kdaj.

O daj nam, daj, ti Kralj miru, daj nam svoj mir!

Vojska nas je preskusila in upamo, da bomo bolj vredni miru!

Troje vidimo pred seboj.

Prvo je, da ni mogoč pravi mir brez sporazuma narodov. Sovražniki menda tega še ne vidijo. Slep in trmasto gonijo človeštvo še dalje v medsebojno klanje. Prisiljeni se bomo morali vojskovati dalje tudi mi. Naš cesar je želel in upal, da bodo sovražniki spoznali, kako brezupen je njih boj zoper nas, in da bodo ustavili bezumno morijo. Ta čas, se zdi, da še ni prišel, a pride gotovo, le da si bodo sovražniki naložili novo, strašno odgovornost za vso prelito kri in za vse gorje, ki ga bo vojska še povzročila! A enkrat človeštvo mora spoznati, da mora tudi med narodi vladati pamet, če nočejo, da bo ostalo samo razdejanje. Ko bi bili narodi vse te neštete milijarde, ki jih je požrla vojska, porabili za povzdigo kmetijstva in obrti, kakšna blaginja bi bila povsod! In česa bi bilo za to potreba? Samo pameti, pa nekoliko čuta krščanske pravičnosti! Narodi bi morali spoznati in priznati, da pod božjim solncem nima samo eden pravice živeti, ampak vsi. Bog je ustvaril zemljo za vse, in božje solnce naj sije na vse! Zato bi morali krotiti pohlep, lakomnost, krivičnost, in privoščiti tudi drugim, kar sebi žele, in ne želeti drugim, kar sebi ne žele. To vendar ni nič nemogočega! Ameriški predsednik Wilson je dejal, da bi se morali vsi narodi zvezati zoper vsakega, ki bi še hotel delati nemir. Ta misel se nam zdi pametna in mi bomo gotovo vsi za tako zvezo narodov! Kako lepo bi bilo, ko bi narodi postavili za poglavarja tej zvezi sv. Očeta, ki je na zemlji namestnik velikega kralja miru!

Drugo, kar smo spoznali, je to, da tudi v Avstriji mora priti do sporazuma narodov. Noben narod pa ne mora, da bi bil tlačan. Cesar torej nihče sebi ne želi, naj tudi drugim ne želi! Ni mogoče, da bi v Avstriji zavladal pravi mir in srečna zadovoljnost, če si bo ta ali oni narod lastil nad drugimi moč in oblast. Pravico in svobodo vsem, pa ne bo nobene države na zemlji, kjer bi narodi svojega cesarja tako ljubili, kakor bomo mi ljubili cesarja Karla!

Za Avstrijo smo šli v boj, ker nas je cesar klical, in tri leta že krvavimo po vseh bolj-jiših. Nič nismo vprašali, kam nas postavijo. Branili smo Ogre, branili smo Nemce, ker smo vedeli, da je ena domovina vseh. Ali je kaj preveč, če si želimo, da bi bila tudi po vojski ena domovina vseh? Zadnje dni se je govorilo to in ono, da nekatere nemške stranke hočejo, ne vem kaj, nemški državni jezik, pa večino, pa menda gospodstvo v Avstriji. Bog vas je dal! Ali še danes niste spoznali, da je najslabša na svetu sila! Pravica in svoboda, ta je bila vedno najboljša, dandanes pa sploh nobenega naroda ni, ki bi mirno prenašal, da ga bo drugi gazil in tlačil. Sporazum — to je odrešilna beseda za države, to tudi za narode v državah!

Tretje, kar nas je vojska naučila, je pa resnoba življenja. To se pravi: vseh ni naučila! Je tu in tam toliko lahkomišelnosti, da si nikdar nismo mislili, da bi mogli biti ljudje v tako strašni vojski tako lahkomišelnosti! To so tisti ljudje, ki so pili plesali in nečistovali ob vesoljnem potopu in bodo pili plesali in nečistovali, ko se bodo zgrinjale nad njimi teme ob koncu sveta. Tem ni pomagati. A velika večina nas je vendar spoznala, da mora biti drugače, kakor je pa bilo pred vojsko: več sporazumnosti tudi med nami, več pravičnosti in več ljubezni! Tudi po družinah, po vaseh, po občinah se mora naseliti božji mir! Zato je le treba, da se zavemo, kako nično je vse, kar je na zemlji. Ali nam ne oznanjajo tega molče stoteri in stoteri mladeniči, ki so v cvetu mladosti legli v grob? Več vere, več krščanskega duha, več krščanskega življenja, potem bomo zopet zadovoljni in srečni, in ne bomo drug drugemu zavidali, če ima ta malo več kakor mi, če mi ne zmoremo vsega kar drugi.

Najslajše na svetu je božji mir: mir v srcih, mir v domovini, mir na svetu. A ta božji mir si mora človeštvo in si mora vsak posamezno priboriti s tem, da ljubi pravičnost in goji v srcu božjo ljubezen. Brez ljubezni in pravice bo med državami in narodi in ljudmi le večno sovraštvo in boj in prepirl!

Nova vlada.

Po Stürgkhovi nasilni smrti je bil imenovan za ministrskega predsednika skupni finančni minister dr. Ernest Koerber. Zbral je ta mož okrog sebe spretnih tovarišev, imenujemo med njimi zlasti justičnega ministra Kleina. Zdaj je odstopil in namesto njega je cesar imenoval dr. Spitzmüllerja, bivšega trgovskega ministra v Stürgkhovem kabinetu, za ministrskega predsednika.

Koerberju v slovo moramo reči, da je pokazal v svoji kratki dobi, da pozna avstrijsko državo in njene potrebe. Proti njemu so bili posebno nemški radikalc, ki štejejo vse dežele, katere so pripadale svoj čas k nemški zvezi, torej vso našo državno polovico, razen Galicije in Dalmacije, med nemške dežele, in ki hočejo, naj bi se, ne da bi se narodi vprašali, naredile

take postave, ki bi po šolah in po uradnih omogočile v velikem ponemčevanje nemških narodov. Kaj naj rečemo na primer njihovi zahtevi, da mora vsak uslužbenec v kakoršnikoli državni službi znati nemški v besedi in pismu? Potemtakem bi še na železniški progi ne mogel delati nobeden, ki bi se ne izkazal, da zna nemški govoriti in pisati. Ali kaj naj rečemo zahtevi, da se mora po vseh ljudskih šolah učiti nemščina? Ljudje s takimi res pri-smejenimi zahtevami so napadali Koerberja, ker ni hotel brez državnega zbora nobene take izpremembe v narodnem oziru izvršiti in je sploh hotel delati le v soglasju z državnim zborom. Zahtevali so nemški radikalc tudi, naj se odcepi Galicija od naše države, in naj se ji da samostojnost, ne da bi pri tem govoril državni zbor. Seveda za Galicijo plačevati naj bi imeli dolžnost vsi avstrijski narodi, govoriti kaj o nji pa ne. Ti nemški radikalc nočejo vedeti, da so Avstrijo branili in jo še branijo vsi narodi, in da so sorazmerno po številu tisti narodi najbolj pritegnjeni v vojno službo, kateri so večinoma kmečki in kjer so kmetije le bolj majhne ali srednje. Saj vsi vemo, da so delavci po velikih podjetjih, ki delajo za vojsko, oproščeni vojaške službe, kar je seveda prav. Jasno pa je iz tega, da imajo tiste dežele, kjer je veliko velikih tovaren sorazmerno mnogo manj ljudi v bojnih zakopih, nego tiste, kjer takih velikih tovaren ni. Ravnotako so na kmetih oproščeni posestniki velikih kmetij, medtem ko mora na malih kmetijah vse na vojsko. Tudi to se mora glasno povedati, da mora država skrbeti za invalide enakomerno brez ozira, ali so ti reveži hodili v nemško šolo ali ne. Ravno sedaj po vojski morajo biti državne službe, ki jih je mogoče opravljati tudi invalidom, odprte enakomerno za vse, in če je brez-potrebna zahteva znanja nemškega jezika že prej bolela, nas boli to sedaj in nas bo bolelo po vojski še mnogo bolj. Glavna reč je vendar ta, da invalidi ne bodo z lajnami iskali okrog po svetu potrebnega živeža. Zato se mora zlasti sedaj po vojski glede na znanje jezikov državnih delavcev in uslužbencev, kolikor se sploh da, potrpeti.

Za trdno upamo, da Koerberja ni to vrglo, ker ni bil vseč nemškim radikalcem, in da dr. Spitzmüller ni zato postal ministrski predsednik, da bi za državo škodljive obljube in za avstrijske narode nevarna zagotovila, ki jih je dal rajni Stürgkh nemškim radikalcem, zdaj on brez državnega zbora izpolnil.

Kakor vse kaže, je padel dr. Koerber oziroma je prostovoljno odstopil, ker je imel glede na pogodbo z Ogrri svoje misli. Stürgkh se je namreč, kakor se govori, z grofom Tiszo in z drugimi ogrskimi ministri dogovoril, naj se sklene pogodba z Ogrsko za več nego 10 let. S koncem decembra l. 1917. namreč dosedanja pogodba z Ogrsko, po kateri imamo ž njo enotno carinsko ozemlje, ugasne. Koerber je bil pa mnenja, naj se zdaj med vojsko ne dela pogodba za delj časa z Ogrri, marveč samo začasno, in naj se potem cela reč, ko bo mir sklenjen, in ko bodo naše razmere do drugih držav pojašnjene, konečno uredi. Tisza se je skliceval gotovo na to, da je

imel od Stürgkha že popolnoma jasne obljube in ni hotel priznati Koerberjevega stališča, Koerber pa tudi ni hotel odnehati in zato je rajši odstopil. Čudno je pri vsej reči posebno to-le: Avstrijski veliki časopisi, seveda nemški, vseh barv in vseh strank so začetkom Koerberja silno pozdravljali, samo nemški radikali so se držali černo. Zdaj ko ga ni več, pa eden za drugim maha po njem, kakor pač sapa vleče. Padec Koerberjev nas je prepričal, kako malo se je zanesti na avstrijsko nemško časopisje.

Mirovno gibanje.

Velika odločitev. Avstrija, Nemčija, Bolgarija in Turčija so se odločile za velevažen korak, ki mora ogreti srce vsakemu poštemu in dobromislečemu človeku. Odločile so se osrečiti svet z blagodejnim mirom; ponudile so roko v spravo sovražnim državam ter izjavile, da so pripravljene začeti mirovna pogajanja. Naš mladi cesar Karel je v svojem prvem manifestu izjavil: »Storiti hočem vse, da v najkrajšem času preženem grozoto vojne in iznova pridobim Mojim narodom težko pogrešane blagodati miru, kakor hitro bo dovolila čast našega orožja.« Avstrija in z njo združene države hočejo v miru živeti s svojimi sosedi; cilj boja je bila obramba stare dedščine očetov, ne pohlep po tujih deželah. Roke nasprotnikom niso nudili premaganci; naše čete so pravkar porazile Romunijo, o kateri so mislili, da bo odločevalna utež na tehtnici proti nam. In sedaj? Ali naj se še nadaljuje krvava igra? Nasprotniki bi morali uvideti, da je misel, ki je navdala naše vladarje, srečna, da je prišla iz dobrih src in zbudila tudi najlepši odmev v srcih prebivalstva vseh vojskujočih se držav.

Ako se nasprotniki ne postavijo na stališče miroljubnosti, pade vsa odgovornost in srd vseh nanje. Mirno čakamo. V vsakem slučaju pa bomo storili svojo vestno dolžnost napram državi in habsburškemu prestolu.

Cesar Karel armadi in mornarici. Milost in božja pomoč, Vaša in naših zvestih zaveznikov hrabrost in vztrajnost sta ustvarili položaj, da ne dvomimo več o naši končni zmagi. V stremljenju, da zopet vrnemo blagře miru narodom, ki so v težkem času možato vzdržali, smo Jaz in Moji vzvišeni zavezniki poizkusili, da dovedemo do častnega miru. Molim k Vsega-mogočnemu, naj spremlja s svojim blagoslovom ta korak. Uverjen sem pa tudi, da se boste s tistim junaštvom kot do sedaj vojskovali dalje, dokler ne boste sovražnika odločilno premagali.

Na Dunaju, 12. decembra 1916.

Karel.

Sv. oče posredovalec. Sklep, ponuditi mir, se je v posebni noti naznanil tudi sv. očetu. V njej se posebno lepo poudarjajo nagibi, ki so bili merodajni ob tej velevažni odločitvi: »Že poltretje leto opustoša vojska evropsko celino. Neizmerne kulturne vrednote so uničene, ravnine in višine prepajene s krvjo. Na milijone hrabrih boril-

cev je padlo v boju, milijoni se vračajo kot betežniki; domov; bolest in žalost je skoraj v vsaki hiši. Ne samo vojskujočih, tudi nevtralne narode tarejo posledice silovitega bojevanja... Nj. Svetost papež je od prvega dne vlade svoje v bogati meri posvetil svojo skrb brezštevlnim žrtvam te vojske. Težke rane je lajšal, usodo tisočev je izboljšal. V duhu visokega svojega zvanja je Nj. Svetost ob vsaki priliki vplival na konec krvavih borb. Cesarska vlada misli, da sme upati, da bo prvi korak za dosego miru našel ugoden odmev pri Nj. Svetosti in da sme miroljubno delo računati na dragoceno podporo apostolske stolice.«

»S tem, da je c. in kr. vlada izročila apostolski stolici svojo noto« — je izjavil dunajski papežev zastopnik, »želi zopet sodelovanja papeževga pri delu za mir.« Sv. oče bo sprejel to vest z odkritosrčnim veseljem. Papež je zastopnik onega Kneza miru, čigar mirovni klic je zadonel človeštvu pred dvatisoč leti iz angelskih ust na poljanah Betlehema. Naj bi njegov blagoslov dosegel, da bi to sporočilo miru, ki je položeno na božični predvečer na mizo evropskih kabinetov, ne bilo predmet samo brezplodnih, ampak uspešnih pogajanj. To je božična želja papeževa za vso evropsko ljudsko družino.

Ponudba miru v nemškem državnem zboru. Z nenavadno napetostjo, z nestrpnim pričakovanjem se je pripravljala vsa javnost na govor nemškega državnega kanclerja dne 12. dec. Ko je nastopil, je naslikal najprej položaj na bojiščih, ki je tako ugoden, da se sovražniku z odločno samozavestjo lahko poda roka v dosego miru. Glede Italije se je izjavil: »Proti vsaki možnosti od italijanske strani je vse izborna preskrbljeno.« Na Romunskem so pa naše čete z neprekosljivo vztrajnostjo ustvarile mogoče, kar je bilo nemogoče: Vsa Vlaška v naših rokah; glavno mesto v naši posesti. V naše roke so padle velike zaloge žita, živil, olja in drugega blaga. Prevoz teh stvari se je začel. Sedaj stoji naša gospodarska varnost izvun vprašanja... Nato je hvalil junaške armade in njih izbornu vodstvo; pa tudi delavno ljudstvo, ki je edino v skupnem delu ter nadaljeval:

Med dolgimi vojnimi meseci je vodila cesarja edina misel, kako bi bilo mogoče zagotoviti po junaško izvršenem boju zopet mir. V globoki nraštveni in verski zavesti po dolžnosti nasproti ljudstvu in nasproti človeštvu smatra cesar, da je došel sedaj ugoden trenutek za oficijelno mirovno akcijo. Njegovo Veličanstvo cesar se je odločil v popolnem soglasju in skupnosti z visokimi zavezniki, da predlaga sovražnim državam pričetek mirovnih pogajanj. (Viharno odobravanje v celi zbornici.)

Ko se je poglelo, je prečital noto, ki smo jo že zadnjič objavili; nato je nadaljeval:

V avgustu 1914 so pričeli naši sovražniki s strašno svetovno vojno. Danes stavimo mi vprašanje človeštva o miru. Kako se bo glasil odgovor naših sovražnikov, počakajmo mirno, in ta mirnost nam daje zunanjo in notranjo moč in čisto vest.

(Odobranje.) Če prevzamejo naši sovražniki svetovno težo milijonov grozot, ki bodo še sledile, nase, potem bo v zadnji koči sleherno nemško srce vnovič splamtel v sveti jezi proti sovražnikom, ki nočejo napraviti radi svojih uničevalnih in osvojevalnih namenov strašnemu klanju nikakega konca.

V veliki uri smo napravili težak, velik korak. In ta korak je napojen s krvjo stotisočev naših sinov in bratov, ki so žrtvovali življenje za brambo domovine. Človeška modrost in človeška roka ne morejo v tem strašnem borenju ljudstev, ki nam je razodelo vse strahote zemškega življenja, toda tudi veličino človeškega poguma in človeške volje, v dosedaj še nepoznani grozi, napraviti konca. Samo Bog bo sodil. Hočemo brez strahu in ponosno iti svojo pot, odločeni za boj, pripravljani za mir. (Viharno odobravanje in ploskanje v zbornici.)

Proglasitev mirovne pripravljenosti v ogrski zbornici. Ob veliki pozornosti je prečital ministrski predsednik že znano noto, nato pa med drugim izvajal:

Pričeli smo vojsko osvojevalnih hlepenj, ne zato, da morimo in da uničujemo svoje sovražnike, marveč da branimo svoje najvišje življenske koristi; vsak čas smo bili pripravljani na mir. Nikdar nismo opustili svoje pripravljenosti za mir. Edino način, s katerim se vojskujejo naši sovražniki proti nam, ni dopustil, da bi bili slovesno izrazili naše miroljubne namene, dokler ne napači ugoden trenutek.

Danes je napačil ta trenutek. Po veliki ofenzivi naših nasprotnikov, ki se je pričela poleti, od katere so po nekaterih pričetnih uspehih pričakovali z vso gotovostjo končno zmago, so izigrali sovražniki, ko so morali uvideti, da ne morejo ničesar upati, svoj zadnji trumf. Romunija je morala nastopiti. Danes vemo, da se je velika osredotočena ofenziva po malih uspehih, ki niso v nobenem razmerju z velikanskimi izgubami ljudi in blaga, zrušila. Romunija je za vselej odpravljena. Uspehi, ki smo jih priborili, nas varujejo pred sumom, češ, da je naša ponudba miru znamenje slabosti. Mi smo zmagovalci; če se morebiti odkloni ponudena roka miru, smo odločeni, da bomo nadaljevali boj dalje do končne zmage. (Živahno pritrdjevanje.)

Odmev mirovne ponudbe. Preveč se ne smemo zanesti, da bo kar gladko šlo. Dobro je sicer znano, kako so zlasti Francozi, pa tudi Rusi in Lahji siti vojske in da tudi Angležem ta dolga morija že preseđa. A tisti njih voditelji, ki silijo in tirajo ljudstva v pogin, so trdi — vsaj na videz — in se delajo, kakor da ne marajo nič slišati o miru. Seveda je povsem soditi to le klic za prevaro. Podobni so onemu, ki v temi vriska, ker si s tem hoče pregnati strah. S tem, ker se bijejo na prsi, hočejo ohraniti svojo armado, da bi vztrajala, hočejo slepiti svoje ljudi. A iz Berlina in z Dunaja jim doni na ušesa: »Pripravljani smo, da se pogajamo, a če se pametna ponudba odkloni, smo sposobni še z ostrejšim učinkom nastopiti proti sovražniku.«

Angleški listi se izgovarjajo, da hoče ponudba Avstrije in Nemčije napra-

viti vtis le pri nevtralcih. Lojd Džeorž, angleški ministrski predsednik je brzojavil Briandu na Francosko, da je voljan vojsko nadaljevati do zmagoslavnega konca. Briand mu je pritrđil. Francoski uradni krogi pravijo, da Nemčija ne more ponuditi takega miru, ki bi ga mogel sporazum sprejeti.

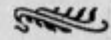
Čakati hočemo, kako se bodo izjavile zbornice v državah naših sovražnikov. — Nevtralne države poudarjajo, da je že to, ker se je ponudil mir, velike važnosti, ter da zaslužita avstrijski in nemški cesar hvaležnost za to plemenito misel.

Slaba znamenja. Ko bi hoteli protivniki res izprevideti, kako brezuspešno je nadaljnje prelivanje krvi! Belgija je padla, velik del Francoske in Ruske je v rokah Nemcev oziroma Avstrijcev, premagana je Srbija in sedaj je tudi Romunija na tem, da krvavo plača svoj zavrtni napad. Izgubila je že najrodovitnejši del svoje do-

krvave vojske. Na Ruskem je odstopil ministrski predsednik Stürmer in namesto nje ga je bil imenovan bivši železniški minister Aleksander Trepov. Stürmer ni bil z Angleži in njihovo politiko popolnoma zadovoljen; vsi pa vemo, da je ravno Angleška najhujša ovira za mir. Četudi je bilo le silno mehko nasprotstvo, ki ga je kazal Stürmer Angležem, bilo ga je vendar dovolj, da je padel in da je prišel na njegovo mesto mož, ki hoče z Angleži zmagati ali pasti. Tudi novi zunanji minister na Ruskem, Neratov, ki je bil glavni pomočnik ministra Sazanova, kateri je ob začetku vojske igral na Ruskem odločilno vlogo, je najodločnejši zagovornik rusko-francoske zveze, pa tudi angleškega prijateljstva. Drži se načela, da so razmere pravilne samo tedaj, če sta Angleška in Rusija prijateljici.

Tudi na Angleškem se je izpremenila vlada. Ministrski predsednik Eskvit je odstopil in na njegovo mesto je prišel za voj-

sedanja francoska vlada hoče v soglasju zbornice in ljudstvom del Male Azije in celo Sirijo dobiti pod francosko oblast in da zaprisegajo vse protivne države, da hoče obnoviti Srbijo, Belgijo in Romunijo ter jih še povečati, potem si lahko predstavljamo, kako daleč je še mišljenje naših nasprotnikov od miru.

Pregled po svetu.

Malo časa se je držal Koerber. V četrtek je prišlo z Dunaja nepričakovano obvestilo, da je Koerberjeva vlada odstopila. Dunajčani so ga bili veseli, zlasti, ker so mislili, da bo z vlado Koerberjevo prenehala stiska za živila. Kajpada se te lepe nade niso hotele uresničiti. Zdaj pa že zopet novo ministristvo. No, umevno je. Ko imamo novega cesarja, naj bo še njegova vlada nova. Novi mož, ki je dobil od cesarja ukaz, da izbere okrog sebe sposobne ministre, je član bivšega Stirko-vega ministrstva — dr. pl. Spitzmüller, bivši dvorni svetnik v finančnem ministristvu ter bivši glavni ravnatelj Kreditnega zavoda na Dunaju.

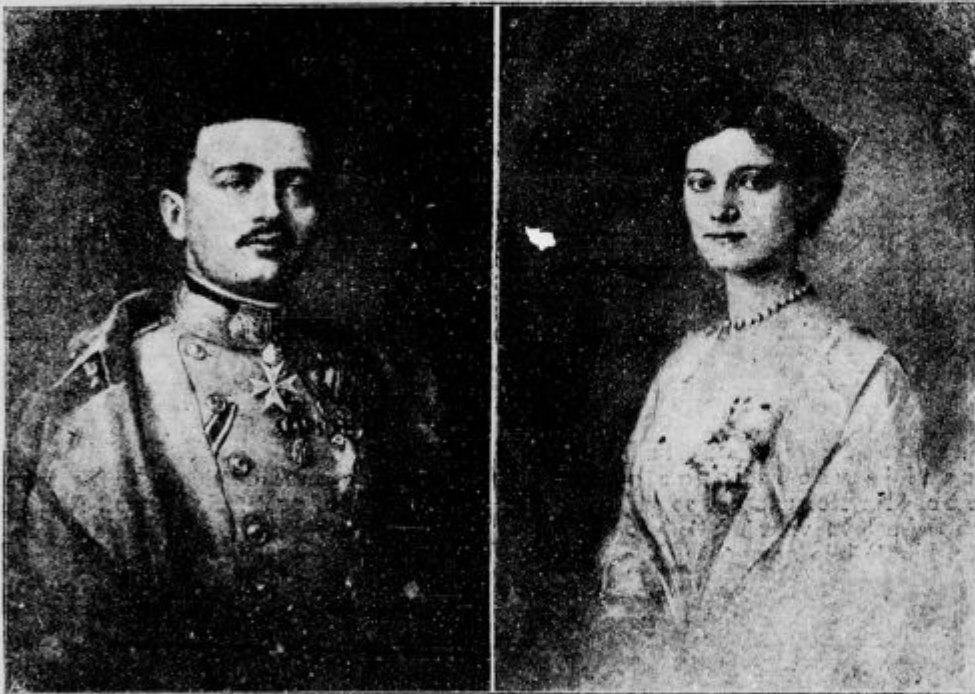
Kaj je po gnalo Koerberja? Zahteve, naj se zagotovi nemška nadvlada v Avstriji, nemški državni jezik, državni zbor brez galiških poslancev — to so zahteve, ki bodo delale preglavice vsakemu ministrskemu predsedniku. Ko je Koerber povedal, da je treba te reči spraviti v državno zbornico, so ropotali vsi, ki se oklepajo nemštva. — Drugi trde, da je vzrok odstopu v p r a š a n j e n a g o d b e z O g r s k o. Ta težavna zadeva je vrgla še vsakega ministrskega predsednika, ki je hotel zastopati pravo avstrijsko stališče...

Neprijetna prorokovanja, ki so zagledala beli dan po nemških listih, pa položaj dovolj jasno osvetljujejo: na programu avstrijskega ministristva je baje uvedba nemškega državnega jezika. Koliko bo na tem resnice, bomo kmalu videli.

Novo ministristvo bo baje takole sestavljeno: Predsedstvo: dr. pl. Spitzmüller; notranje zadeve: bar. pl. Handel; dež. bramba: bar. pl. Georgi, uk in bogočastje: bar. pl. Hussarek; pravosodje: baron Schenk; železnice: baron pl. Forster; finance: sekcijski načelnik dr. Wimmer; javna dela: baron Trnka; poljedelstvo: dr. Seydler; trgovina: dr. Alfred Prauter; Galicija: dr. pl. Bobrzynski.

Sicer pa šepetajo, da je Spitzmüllerjevo poslanstvo le začasno in da je pravi prihodnji mož princ Konrad pl. Hohelohe. —

Grčija je bila nastopila z odločno samozavestjo. Francoski listi so že pisali, da bo Konstantin napovedal ententi vojsko. Mobilizacija se je hitro izvršila. Grški listi pišejo in vprašujejo, kaj še iščejo diplomati entente na Grškem, ko niso prijatelji dežele! Iz Sofije se je sporočalo, da prodirajo grške čete v dveh delih proti armadam sporazuma. En del gre v smeri proti Bitolju, drugi proti italijanskim po-

Nj. Veličanstvi cesar Karel I. in cesarica Cita.

movine z glavnim mestom Bukareštom vred. Osrednje države, ki se bojujejo za svoj obstoj, pa vkljub vsem tem velikim zmagam govore jasno celemu svetu, da jim ne gre za to, da bi si pridobile novega ozemlja, marveč edino za to, da si zagotove miren obstoj in nemoten razvoj za prihodnjost. Čas bi torej bil, da bi protivniki spoznali, kako strašno brez uspeha je nadaljna vojska, toda žalibože o tem spoznanju danes še ni nikjer videti nobenega znamenja. Vsi s želimo miru in ta želja ima najboljšega zavetnika v našem cesarju. Iz protivniških držav pa dobivamo ravno v zadnjem času zopet novice, ki kažejo da tam na mir niti ne mislijo. Laška zbornica se o miru niti razgovarjati ni hotela; dotični predlog, ki so ga vložili vojski nasprotni socialisti, se je odložil za šest mesecev. S tem je zbornica izrekla, da sedaj ne misli drugega, nego na nadaljevanje

ske še bolj vneti Lojd Džorž. Zunanji minister je postal Belfur, kateri je znan po svojem davnem sovraštvu do Nemcev. Še bolj grob v tem oziru je njemu sedaj imenovani pomočnik Sesil, ki je vselej, kadar govori o Nemcih ali o osrednjih državah, naravnost surov.

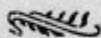
Vse te vlade imajo zdaj še zaupanje svojih vladarjev in zbornic, in sicer v veliki večini. Nekateri so mislili, da se na Francoskem kaže med ljudstvom neka izprememba v prid miru, toda ko je pred nekaj dnevi ministrski predsednik Briand vprašal zbornico, ali mu zaupa, je ogromna večina izrekla njemu in njegovi vladi popolno zaupanje.

Če si priključimo v spomin, da je Trepov na Ruskem ob svojem nastopu javno povedal, da hoče Rusijo po dogovoru s svojimi zastopniki dobiti Carigrad v svojo oblast, in če obenem pomislimo, da tudi

stojankam v zahodni Makedoniji. — Med Pirejem in Atenami je bil spopad grških in francoskih vojakov. Francozi so bili popolnoma poraženi. Imeli so 500 mrtvih; mnogo jih je bilo ujetih. — Ker so se stvari tako zasukale je baje prosil general Sarrail da sme odstopiti. — Te dni se je pa sporočilo, da je napetost odjenjala in da je grški kralj sprejel ultimatum entente; zahteva pa, da presoja dogodke mednarodno razsodišče; tudi pričakuje, da bo blokada ustavljena.

Slika iz francoske zbornice. Dne 11. decembra je poslanec Brizon med razpravo o kreditih za vojsko živahno ugovarjal »proti nadaljevanju pekienske vojske, katere cdina posledica so milijoni mrtvih in na stotine zapravljenih milijard.« Med kričanjem drugih poslancev je klical: »Proč z vojsko!« Neki poslanec mu jame očitati, koliko da dobi za to... Brizon se razsrdi, pa mu vrže kozarec v obraz... Brizon je bil začasno izključen iz zbornice.

Sodbe nasprotnikov o mirovni ponudbi. Rusija po svojem ministru za zunanje stvari mir odklanja. Ruski listi kličejo, da bo trajen mir nastopil šele, ko bo »tujec« pregnan iz ruskih pokrajin ter ko bo zopet vstala Belgija, Srbija in zjedinjena Poljska. — Podobno pesem so zapeli laški listi; pristavljajo pa vendar, da bi bilo blazno, če bi se ponudba kar kratkoma zavrnila. — Francija se smeji in norčuje, češ, da je ponudba miru le past, ki bo najbrž prazna ostala. Kvečjemu ta uspeh bi mogla imeti, da se utegnejo zavezniki razcepiti. — Angleški ministrski predsednik je govoril v torek. Odgovor nam še ni bil znan, ko smo to poročilo pisali. S v. o. e. v. R. i. m. u. živahno deluje in se resno prizadeva, da bi se pričela mirovna pogajanja. Odposlanih je veliko brzojavk.

Svetovna vojska.

Romuni poraženi pri Jalomici in Buzau. Več kot polovica Romunije v zavezniških rokah. **Divji beg romunske armade.** — **Ruski napadi v Karpatih zastoj.** **Sovražnik se umaknil v Dobrudži.** — **Hudi boji pri Bitolju.** — **Francoski napadi pri Verdunu.**

VOJSKA Z ITALIJO.

Mir na italijanskem bojišču traja dalje. Slabo vreme ovira bojevanje. Na obeh straneh se pripravljajo novi boji. Zdaj pa zdaj se poživi nekoliko topovski ogenj, ki je bil zadnje dni zelo močan.

RUSKO-RUMUNSKO BOJIŠČE.

Poraz Romunov se kaže v vedno strašnejši luči. Zavezniške armade ne pušče razbitim romunskim četam priti do sape in so jim vedno za petami. Zasedovanje se pa nadaljuje silno previdno, s strnjanimi četami, tako da se sovražniku ne more posrečiti noben protisunek proti kakim posameznim zasledovalni skupini.

Grozote romunskega bega. O romunskem begu in porazu se pripovedujejo strašne reči. Vsled deževja so bile vse ceste polne blata. Polje okrog cest je bilo kakor močvirje. Na cestah je nastala velikanska zmešnjava. Vozovi za živila in municijo, avtomobili, poljske kuhinje, topništvo in pehota, vse je bežalo v strašni zmešnjavi. V to mešanico je na begu pridrevelo brezobzirno romunsko topništvo. Treneske vozove so prevrnili v jarke ob cestah, da se je mogla rešiti artiljerija, ki je v divjem begu povozila cele oddelke lastne pehote. V vodi in močvirju se je morala umikati sovražna pehota, zato ni čudno, da so se vdajali celi romunski oddelki. Da bi se rešili ujetništva, so se romunski vojaki preoblačili na begu v civilne obleke, ki so jih jemali prebivalstvu.

Odpor sovražnika pri Jalomici zlomljen. Zadnje čete bežečega sovražnika so najprej pri reki Jalomici skušale kriti bežečo armado in zaveznike zadrževati. Zavezniške čete so prodirale od Pilestija in Bukarešta in od Donave proti tej reki, vrgle sovražnika in izsilile prehod čez Jalomico pri Rečeanu in Urziceni.

Bolgarske čete so med tem zopet na več krajih prekorčile Donavo in zasedle Fetesti, obdonavsko postajo železnice Bukarešt—Černavoda.

Poraz Romunov pri Buzau. Od Jalomice je bežala razbita romunska armada proti mestu in reki Buzau. Tu in ob reki Calmatuiul se je skušal sovražnik zopet ustaviti pritisku zaveznikov. Falkenhayn je s svojo armado prodiral ob cesti iz Ploestija proti Buzau in zasedel mesto Mizil. Tu so poskušali Romuni s protinapadom zadržati njegovo prodiranje. Iz Buzaua so napadle močne romunske sile prednje čete zasledujočih zaveznikov; a sreča jim ni bila mila. Zavezniki so jih krvavo odbili, nakar se je vnela bitka ob Buzau. Tu in na višinah severno od mesta se je bil sovražnik zelo utrdil; toda njegov odpor je bil brezuspešen. Zavezniki so predrli njegovo obrambno črto, zasedli mesto Buzau in prekorčili reko istega imena. Severno od tod pa so avstrijske čete v gorah napadle utrjene sovražne postojanke in zrušile sovražnikov odpor. Romuni sedaj beže proti Seretu iz Valahije.

Odrezani romunski oddelki. Vzhodno od Braševa, v gorovju Bodza in ob prelazu Buzau so se borile močne romunske čete proti armadi nadvojvode Jožefa. Ker so naši zasedli mesto Buzau in višine severnovzhodno od njega, je tem sovražnim četam odrezana pot in povratek v dolino. Od severa in juga pritiskajo sedaj na nje avstrijske čete. S temi romunskimi četami se bo najbrž zgodilo podobno kot z onimi pri Predealu, čez gorovje bodo težko ušle; podati se bodo morale ali pa bodo uničene, v najboljšem slučaju za nje bodo morale pustiti zaveznikom topove in tren.

Zopet veliko število ujetnikov. Število romunskih ujetnikov raste vsak dan za tisoče. Uradno poročilo javlja, da so 12. decembra zajeli deset tisoč, 13. decembra štiri tisoč, 15. decembra zopet štiri tisoč; 17. decembra pa 1150 mož, 18. lokomotiv in okrog 400 naloženih železniških voz.

V Dobrudži se je sovražnik umaknil. Ker so Bolgari vdrli tudi pri Černivodi čez

Donavo in so prodirali na levem bregu proti severu, je prišla sovražna armada v Dobrudži v nevarnost, da ji Bolgari padejo v hrbet, zato se je umaknila proti severu na višine okrog mesta Babadag. Zavezniške čete jim slede in so že zasedle Harsovo.

Polovica Romunije osvojene. Vsled poraza pri Buzau se Romuni umikajo v Moldavo; zavezniki so osvojili vso Valahijo in veliko večino Dobrudže, to je več kot polovico vse Romunije. Romuni tudi že izpraznjujejo Brailo in Galac, kar jasno pričča, da si ne upajo dolgo braniti teh trdnjav in da se bodo morali umakniti za reko Seret.

Vsled romunskih porazov je prišla tudi Rusija v nevarnost. Rusi se že boje, da bi zavezniki prodrli v Besarabijo in v Odeso, zato so vse te pokrajine proglasili za vojno ozemlje.

Ruska ofenziva v Karpatih traja dalje. Na vsej 300 km dolgi karpatski fronti so Rusi pretečeni teden srdito napadali postojanke avstrijskih čet pod poveljstvom generalov Arza in Kövesa. Najhujše so napadali pri Tartarskem prelazu, pri Jakobbeniju in Dorni Vatri, severozahodno od Očne in ob dolini Trotosa. Najhujši boji so se bili pri Očni in ob Trotosu. Od tu je namreč najkrajša pot čez Moldavo v Rusijo in Rusi se boje, da ne bi tu avstrijske čete vdrle v Moldavo, vsled česar bi prišla v nevarnost ruska Besarabija in vsa rusko-romunska armada v Romuniji. Dne 12. decembra so Rusi zelo besno napadali, zlasti ob prelazu Valeputna. Ob 1. uri zjutraj so hotele ruske množice presenetiti naše čete in so napadle v velikih masah brez priprave s topovi, toda naši so dobro čuli, zato se je sovražnikov napad zrušil v ognju naših topov in strojnic. Nato so pa začeli Rusi besno streljati s topovi, da bi zrušili naše postojanke. Po topovski pripravi sta nato sledila zopet dva pehotna naskoka ob 3. in 4. uri zjutraj; toda vse zastoj. Na vsej dolgi karpatski fronti so avstrijske čete odbile ruske napade. Rusi so pri teh napadih zopet izgubili do 30.000 mož.

PRI BITOLJU.

Srditi boji pri Bitolju trajajo dalje. Skoro vsako uradno poročilo javlja o novih sovražnih napadih. Toda vsi sovražni napori so zastoj. Sarrailova armada je prišla v veliko zažgato; naprej ne more, nazaj ne sme. Romunom ne more več pomagati, nemške in bolgarske brambe ne more streli, dan na dan zastoj napada in doživi občutne izgube, Nemci in Bolgari so pa dobili ojačenja, tako da večkrat preidejo k protinapadu. Vedno bolj postaja očitno, da sovražniki zastoj vzdržujejo veliko armado, ki jo lahko v kratkem zade-ne usoda, kakršna je doletela ono na Galipoliju. Zato ni čudno, če poveljnik solunske armade želi odstopiti, ko vidi, kaj ga čaka.

BOJI NA FRANCOSKEM.

Ob Sommi je sovražnik zopet večkrat skušal napadati; po ljuti artiljerijski pripravi je večkrat napadla sovražna pehota, toda brez pravega uspeha.

Francoski napadi pri Verdunu. Zapadno reke Moze Francozi zastoj posku-

tajo s srditimi napadi osvojiti izgubljeno višino 304, jugovzhodno Malacourta. Srditi boji pa so se razvili severno od Doamonta. Več dni so Francozi z vso silo obstreljevali nemške postojanke in vse ozemlje za nemško fronto obsipavali z izstrelki. Zato se jim je dne 15. decembra posrečilo udreti v nemške postojanke in potisniti nemško bojno črto nekoliko nazaj. Štiri vasi so ostale v rokah sovražnika. Seveda so pri tem Nemci izgubili precej mož in vojnega materiala.

OSVOJENO SOVRAŽNO OZEMLJE.

Zanimivi so podatki o tem, koliko zemlje so izgubili naši sovražniki. Rusija je izgubila 280.000 kvadratnih kilometrov; v Srbiji imamo zasedene 87.000, v Romuniji blizu 70.000, v Belgiji 29.000, na Francoskem 20.000, v Črnigori 14.000 kvadratnih kilometrov. Sovražniki so pa v Evropi zasedli komaj 22 tisoč kvadratnih kilometrov zavezniškega ozemlja.

Tedenske novice.

Cesar Karel je bil odpotoval z Dunaja 14., povrnil se je z bojne črte 18. dec.

Prosimo še enkrat vse one naročnike, ki izpremene naslov, ki bi nam zraven novega pripisali še stari naslov. To pa samo takrat, ko sporočijo izpremembo. Upravištvu je s tem delo sila olajšano, stvar gre potem hitro izpod rok, kar je velike važnosti ob ogromnem delu, ki se nakupiči okrog Božiča in novega leta.

Naročniki iz ljubljanskega okolišča prosimo, naj bi se pri naročbi poslužili položnic in ne plačevali osebno. — Novi naročniki, ki so poslali te dni naročnino, dobe dve zadnji letošnji številki »Domoljuba« zastoj.

Smrtna kosa. Dne 9. decembra je umrl v Samoboru frančiškan P. Efreim Turk. Pokojni je bil splošno znan tudi pri nas kot misijonar. N. p. v m!

Županske posle v Idriji je deželna vlada dogovorno z deželnim odborom poverila g. Fr. Oswaldu, c. kr. katehetu, ker je rudniški svetnik g. H. Pirnat zaradi drugih uradnih opravil gerentstvo odložil.

Spomenik † cesarju Francu Jožefu I. nameravajo postaviti v Trstu, in sicer na trgu istega imena. Nabranih je v ta namen že veliko darov.

Napredovanje našega časopisja. Sobotne številke dnevnika »Slovenec« se je natisnilo 30.000 izvodov. S tolikim številom se naš katol. dnevnik doslej še ni po našal. »Domoljub« ga seveda še precej prekaša.

Preresen slavnostni govor. Znani ljubljanski očesni strokovnjak in zdravstveni nadsvetnik primarij dr. Emil Bock je imel v nedeljo o priliki spominske slavnosti po pokojnem ravnatelju Filharmonične družbe Jožefu Zöhrrer-ju — slavnostni govor. Sredi govora zakliče: »Ne morem več, mi je slabo.« Ko je to izgovoril, se je zgrudil in izdihnil. Dr. Bock je res nenadomestljiva izguba za našo deželo; za njim bodo žalovali zlasti vsi njegovi nešteti sedanjci in

bivši bolniki, ki jim je pomagal v očesnih boleznih.

Podpisovanje 5. vojnega posojila. Pri Kranjski deželni banki v Ljubljani je do 13. dec. podpisalo 256 strank skupno 9 milijonov 613 tisoč K. Med drugimi so podpisali: Kranjski deželni odbor en milijon K, c. kr. kmetijska družba kranjska 25.400 K; neimenovan župnijski urad na Kranjskem 300.000 K. Občine: D. M. v Polju 4000 K; Brezovica 10.000 K; Slavina 2000 K; Dovje 3000 K; Radovljica 50.000 K; Kotredež 1000 K; Ježica 2000 K; Planina 10.000 K; Trebnje 9000 K; Št. Jurij pri Grosupljem 1000 K; Mengeš 5000 K; Litija 10.000 K; Dole 3000 K; Domžale 10.000 K; Cerklje 5000 K; Predoslje 1000 K; Zagorje 1000 K; Iv. Janc 18.200 K; devet občanov iz Horjula 12.100 K. Kranjska deželna banka na lastni račun pol milijona; Katol. tiskovno društvo 10.000 K; Fr. Peterca 25.000 K; občine: Studenec-Ig 7000 K; Bled 5000 K; Kostanjevica 10.000 K; Trzin 5000 K; Trava 4000 K; Mokronog 4000 K idr. — Pri Ljubljanski kreditni banki je bilo do 13. dec. podpisanih 6 milijonov 843 tisoč kron petega vojnega posojila. — Znatne svote so bile podpisane pri Ilirski banki, »Ljudski posojilnici in pri Mestni hranilnici v Ljubljani.

Zadružna zveza (odd. za Štajersko) je imela svojo glavno skupščino dne 12. dec. v Mariboru. Predsednik prof. dr. Hohnjec se je najprej v vznesenih besedah spominal † cesarja Franca Jožefa, ki se je pod njegovo vlado slovensko zadružništvo razvilo do sedanje stopinje. Nato je izrazil globoko vdanost novemu cesarju Karlu, ki mu je slovensko ljudstvo posebno pri srcu. — Nadrevizor Pušenjak je podal poročilo o delovanju pododbora. V razgovoru je med drugim razpravljal navzoči predsednik Zadružne zveze dr. Krek — o vojnem posojilu, o skladiščnih zadrukah in o nadaljnih nalogah kmetijskih zadrug, ter o obrestni politiki in o položaju na denarnem trgu. — Končno je rev. Pušenjak poročil o novih davkih in pristojbinah, ki zadenejo zadruge.

Odbor za vojne sirote v Ljubljani je lani ob tem času razdelil med 2119 prijavljenih vdov in sirot v vojni padlih junakov kot božič. darilo 31.740 K. Podobno dobrodelno akcijo hoče isti odbor izpeljati tudi letos ter preskrbeti potrebnim sirotam predvsem potrebno obutev. Denarni prispevski v ta namen se pošiljajo deželni blagajnici (deželni dvorec) v Ljubljani. Darila bodo objavljena v ljubljanskih dnevnikih. Načelnik odbora je deželni glavar g. dr. Šusteršič; podpredsedniki so: kanonik dr. Gruden, župan dr. Tavčar, poslanec dr. Ferd. Eger. Zastopnik vlade je baron Šemberger, zastopnik kn. šk. ordinariata kanonik Nadrah.

Različen učinek. Dočim smo vsekrižem z nepopisno radostjo pozdravili prvi korak za boljše čase, ko so naše zavezne države ponudile roke za mirovna pogajanja, so se nekateri tako ustrašili, da jim je celo slabo prišlo. Tako smo čuli! — Najbrž bodo to dobavitelji za armado!

Nesreča na železnici. V četrtek (14. dec.) ponoči je zavozil v Brucko ob Muri

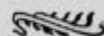
neki tovorni vlak v zadnji del poštnega vlaka; vsled tega je bilo več voz močno poškodovanih. Cloveških žrtev ni.

Občinski odbor občine Šmarjeta na Dolenjskem je izvolil svojega mnogozaslužnega g. župnika Ivana Perko častnim občanom.

Osepnice so se pojavile v radoljskem okolišju. Nekaj otrok je že umrlo.

P. n. občinstvu na znanje. Z ozirom na obstoječe draginske razmere je sklenilo društvo zdravnikov na Kranjskem, da zviša zdravniške honorarje — po zgledu stanovskih organizacij v drugih kronovinah — za tretjino dosedanjega tarifa. Obenem prosi, da slavno občinstvo račune sproti poravnava. — Društvo zdravnikov na Kranjskem v Ljubljani.

»Deutschland« zopet srečno nazaj. Nemška podmorska trgov. ladja »Deutschland« se je dne 10. decembra po nagli vožnji zopet vrnila iz Amerike v Bremen.

Vojaške novice.

Vsem našim vrlim vojakom na fronti, v bolnišnicah in drugod kliče uredništvo »Domoljubovo« v svojem in v imenu vseh tisočev naročnikov in bralcev: Bog daj, da bi v vdanosti in kolikormoč v zadovoljnosti prebili tretje bojne božične praznike, zraven pa, da bi se res kaj kmalu uresničilo angelsko petje ob betlehemske hlevcu: »Mir ljudem na zemlji!« — Ob tej priliki se tudi zahvalujemo v imenu vseh »Domoljubovih« prijateljev in brakov za prijazna nam iz fronte in od drugod poslana božična voščila. Naj bi vse poteklo po željah dragih nam bojevnikov!

Našim dragim junakom na bojišču! Srečne božične praznike in srečnejše novo leto žele slov. dekleta vsem svojim milim rojakom. Zahvaljujemo se Vam za obilne pozdrave in ljubezen, katero izkazuje nam in svojemu domovju. — Naj Vam nebeško Dete dodeli mir, naj se v Vaša srca naseli blažena sreča in upanje v pomoč in varstvo božje. — Naj Vas čuva nebo in rosi tisočeren blagoslov na Vas in Vaša srca! Naša verna, neprekinjena molitev bo posebno te dni pomnožena in vroča za Vas, naše vrle, drage rojake! Daleč od nas po širnem svetu ste razkropljeni; — naše oko Vas ne doseže, a doseže Vas srce, ki bo združeno z Vami trpelo in z vso dušo molilo pred gorkimi jaslami — pred Kraljem miru — za Vašo srečo in mir! Naj Vas tolaži in uteši zavest, da bivate v dragi domovini še verna in zvesta srca, ki neprestano mislijo in neprenehoma prosijo za Vas vse, do zadnjega! Živel! Vsi slov. fantje in možje! Še enkrat iz globine srca: presrečni »Božič«, na veselo svidenje v miru novega leta! Tisočero prisrčnih pozdravov in voščil v imenu vseh slovenskih deklet pošilja vsem ljubljenim rojakom Gorjenka.

»Domoljub« še vedno priljubljen. Po dolgem, dolgem času 27. mesecev mi je prišel »Domoljub« zopet v roke. Kako sem bil vesel, ko sem ga zopet čital, kar mi v tej dolgi dobi na bojišču ni bilo mogoče. Sedaj so me pa rane, dobljene od vero-

lomnega Italijana, spravile v bolnišnico, kjer dobivam redno ta cenjeni list, za kar bodi pošiljateljem hvala. Slovenci in Slovenke! Le pridno segajte po njem! Najsrčnejše pozdrave vsem bralcem in bralkam »Domoljuba«, posebno pa šentjakobskimi faranom. Bog daj častno zmago in skorajšen mir! Ivan Kogovšek, narednik.

Cesar Karel na obisku armade. Dne 15. decembra se je cesar pripeljal v Pulj, kjer si je ogledal naprave pri mornarici. Mudil se je tudi nekaj časa na bivališču armadnega poveljnika Borooviča, kakor tudi v armadnem stanu poveljstva koroške fronte. Dne 18. decembra je odpotoval iz Trsta na Dunaj.

Tajni svetnik cesarjev je postal vojaški škof Emerik Bjelik.

Četni križec. Cesar Karel je ustanovil novo odlikovanje »četni križ« v obliki dveh mečev. Ta znak bodo dobili vsi, ki imajo že kako odlikovanje, in vsi, ki bodo še odlikovani.

Časna oporoka. Pišejo, da je † cesar Franc Jožef zapustil ranjencem in invalidom ter vdovam in sirotam padlih vojakov 60 milijonov kron iz svojega zasebnega premoženja.

Duhovniški zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje je podeljen vojnemu kuratu g. Leopoldu Erzinu.

Pismo z bojnih poljan. Bliža se nam tretji Božič na bojišču. Prvega smo obhajali v mrzlih Karpatih. Takrat se nam niti sanjalo ni, da bomo drugi Božič praznovali na alpskih visočinah. Kje bomo tretjega, nam danes še ni znano, in sam Bog ve, ali ga bomo dočakali še živi, ali ne. Zakaj ako pomislimo dober mesec nazaj, moramo reči, da je naše življenje res kaplja na vejici. Isti čas je marsikateri tovariš mislil, »kje nekaj bom obhajal letošnji Božič?« A danes počiva na pustih kraških tleh. S ponosom pa moramo reči, da smo v polni meri izpolnili svojo dolžnost, kajti bili so težki dnevi 8. in 9. laške ofenzive na kraških tleh. Pokalo je, kot bi bila Kadorna va hči na oklicih ali obhajala svatstvo. Ali mi smo bili vztrajni kot cigan pri belem kruhu. Zares je Kadorna pošiljal svate, da mu pripravijo pot proti Trstu in beli Ljubljani, toda njegovi svatje so prišli do žičnih ovir s puško, naprej pa z belim robcem. Za spomin so nam nametali nekaj strojnih pušk, mesnih konserv in tudi nekaj sodčkov vina. Tako nam potekajo bojni dnevi, eni žalostni, drugi bolj veseli. Vsi spodaj podpisani se spominjamo staršev, bratov in sester kakor tudi sorodnikov in znancev v zaledju. Želimo božjega blagoslova za božične praznike. Bog nam daj prihodnji Božič praznovati v boljšem in mirnejšem življenju! Pošiljamo pozdrave vsem bralcem »Domoljuba«. Desetniki Gerbec Franc, Bartolj Janez, Strel Filip, Bregar Vid; poddesetnik Hictaler Jožef; infanteristi Kaferle Jožef, Felič Franc, Rutar Andrej; desetnik Goršič Jožef.

Vesel Božič in srečno novo leto želi vsem »Domoljubovim« bralcem in bralkam ter vsem znancem in znankam poročnik Jože Barle, I. R. 70/9, Feldpost 105.

Božična voščila Mihaela Božiča iz Peja (Ipek), Črna Gora. Dragi prijatelj »Domoljub«! Sprejmi v kak kotichek še skromne vrstice, ki jih pošiljajo trije dobri prijatelji Slovenci. Tu se imamo dobro. Po višinah se kaže snežena odeja, do nas v nizino se še ni približala; tudi mraza še ni. Približal se je tretji Božič. Oh, kako smo ga bili veseli v mirni dobi! Radi bi stopili v božji hram, posebno v tem času, in na ta prelepi sveti večer, da bi čuli božične slavospeve, ali pa stopili med pevski zbor. Najraje pa bi imeli, da bi bili pri sveti daritvi. Pa še ne mirujejo naši nasprotniki. Zaupamo pa v Boga in Marijo, da bomo četrti Božič, ako še živimo, gotovo obhajali v lepi domovini. Dragi Slovenci in Slovenke, mladi in stari, fantje in dekleta, žene in otročiči, ter čitatelji in čitateljice »Domoljuba«! Voščimo Vam vsem vesele božične praznike, obenem tudi srečno in veselo

telji Slovenci. Tu se imamo dobro. Po višinah se kaže snežena odeja, do nas v nizino se še ni približala; tudi mraza še ni. Približal se je tretji Božič. Oh, kako smo ga bili veseli v mirni dobi! Radi bi stopili v božji hram, posebno v tem času, in na ta prelepi sveti večer, da bi čuli božične slavospeve, ali pa stopili med pevski zbor. Najraje pa bi imeli, da bi bili pri sveti daritvi. Pa še ne mirujejo naši nasprotniki. Zaupamo pa v Boga in Marijo, da bomo četrti Božič, ako še živimo, gotovo obhajali v lepi domovini. Dragi Slovenci in Slovenke, mladi in stari, fantje in dekleta, žene in otročiči, ter čitatelji in čitateljice »Domoljuba«! Voščimo Vam vsem vesele božične praznike, obenem tudi srečno in veselo

Slava Bogu na višavi ...!

novo leto! Bog daj skorajšnji mir! — Fr. Troha, Zaplana pri Vrhniki; Ivan Rejec, Vojsko; Mihael Božič iz Istre, Korte, selo Vuki.

Mir ali vojska. Pričakuje se, da bo ameriški predsednik Wilson predlagal, naj se mirovni svet snide v Haagu; tam bi naši zavezniki naznanili mirovne pogoje. — Sporazum naznani te dni svoje lastne mirovne pogoje: zahteva baje takojšnjo izpraznitev Belgije in Francije in še marsikaj.

Vlak je povozil neznanega vojaka-pionirja v Založu pri Ljubljani; odtrgal mu je obe nogi. Bil je na mestu mrtve.

Usoden dopust. Črnovojnik Mihael Mlinc iz Griven, župnije Fara, je služil pri 17. pp. na tirolski fronti ter šel na štiri-

najstidnevni dopust. V Kočevje je došel s poznim večernim vlakom. Napotil se je peš domov, ker so bile gostilne najbrž že zaprte, a je med potjo omagal in zadet od kapi umrl. Prepeljali so ga v mrtvašnico v Banjaloki.

Kdo bi postregel? Jurij Škrbec iz Dol. Suhadola pri Brusnicah poizveduje, kje bi se nahajal že 18 mesecev pogrešani Jože Škrbec, vojak 55. pp. Zadnje pismo je došlo iz Galicije. — Komu je kaj znano, kje se nahaja Janez Pisk, pešec 97. pp., I. Fldkomp. Poizveduje njegov brat Ignacij Pisk, p. Slap 23, ob Idrijci pri Tolminu.

Še in še. Iz ruskega ujetništva je po 13mesečnem molku pisal za praznike Anton Lamovšek, doma v šentrupertski župniji na Dolenjskem. Doma so se že vdali v trpko misel, da ga krije tuja zemlja, zato sedaj tem večje veselje.

Nesreča v smodnišnici. V Feliksdorfu (Nižje Avstrijsko) je nastala v noči 13. decembra eksplozija. Od 80 tvorniških poslopij jih je 11 uničenih, ostala so poškodovana. Tudi v kraju samem so hiše precej porušene in razdejane; razpokale so se šipe, razneslo je strehe itd. Ranjenih je 17 oseb, 1 mrtva, 2 pogrešajo.

Invalidi se vračajo. Iz italijanskega ujetništva so te dni došli sledeči izmenjeni invalidi naših domačih polkov: Fr. Smole, Jožef Poznič, Lovro Kumer in Jožef Ratej, vsi od 87. pešpolka; Štefan Unuk in Martin Letič od 47. pešpolka; Janez Peserl od 20. lovskega bataljona; Pavel Krznar in Martin Kocmur od 17. pešpolka ter topničar Karel Štefl.

Oklopni avtomobili. V Romuniji so k ugodnemu uspehu dokaj pripomogli oklopni avtomobili, ki so se nenadoma prikazali zdaj tu, zdaj tam ter ovirali delo prednjih romunskih čet. Domačini so imeli te avtomobile po zmoti za ruske, so moštvo pogostili ter avtomobile okrasili.

Tisoč topov je bilo pripravljenih za obrambo Bukarešta, kakor so pripovedovali Romuni poprej; zato Francozi ne morejo umeti, da je glavno mesto tako hitro padlo. Angleži pa priznavajo brez okoliščin, »da je ugled sporazuma vsled padca Bukarešta težko udarjen«.

Dežela žita — pa strada. V Jassyju in v celi Moldaviji (Severna Romunija) manjka živil, ker je došlo ogromno število beguncev. Civilno prebivalstvo živi le od tega, kar vojaštvo odstopi. Stanovanj in premoega primanjkuje. Mesti Brajla in Galac je moralo prebivalstvo popolnoma izprazniti.

Dobro delajo. V času od 28. novembra do 9. decembra so nemški čolni potapljači pogreznili pred francoskim kanalom med drugim 17.000 ton angleškega premoga, ki je bil namenjen Francozom. Potopljen je bil tudi neki angleški parnik s 6000 tonami vojnega materijala.

Drznost nemškega parnika. Velika nemška ladja »Prinz Friderik« se je nahajala že izpočetka vojske pred Oddo pri Bergenu. Te dni se je pojavila v Stavangerju, ko je prebila angleško blokado.

Božična voščila vojakov: Domovino pozdravlja tirolski strelac Matija Zibert. — Iz Ostrowieca na Poljskem (K. u. k. Etappenpostamt Ostrowiec, poln. Arb. Gr. Jędrzejów 3) pošiljajo srčne pozdrave vsem dragim bralcem »Domoljuba« ter voščijo vesele praznike: Jožko

Zajc, Zg. Zadobrova; Konrad Zadravec, Ormož; Joško Zavašnik, Smartno pod Šmarno goro. — Vesele božične praznike želi vsem prijateljem »Domoljubovim« vojak Ludovik Serša iz Javorja pri Ljubljani, sedaj pri Sv. Luciji. — Kranjski in štajerski slovenski branilci ljube domovine v sneženih tirolskih planinah voščimo vsem »Domoljubovcem« vesele praznike in srečno novo leto. V imenu vseh: J. Spolonak. — Iz Belgrade pošilja božične pozdrave Fr. Lotrič. — Cesarski lovec Ant. Marolt želi vsem domačim in znanim vesele božičevanje tam od daljnih Tirol. — Vesele božične praznike želimo podpisani fantje 17. pp. Obhajajo jih veseli in zadovoljni, saj se jih tudi mi veselimo, čepravno jih bomo še v tretje praznovali na bojišču. Upamo, da bodo zadnji v vojski. Živimo kot je navada v vojski; čez 2 m tičimo v snegu, kakor tež v svoji luknji in mislimo na svoje gorke hišice doma. Pa vendar smo še veseli in si časih zapojemo kako domačo. Četov. Meglič, Desetniki: Anton Žitnik, Sotlar Ivan, Valentin Klemenčič, Jožef Stampfl, Franc Jegesch, predmojster Alojzij Jegesch, Vel. Nedelja na Štajerskem. — Vesele in srečne božične praznike želijo vsem čitateljem in čitateljicam našega »Domoljuba« slovenski topničarji že v tretji zimski vojni v mrzli Galiciji: Predmojster Anton Janež; topničarji: Anton Rutar, Tolmin; Ivan Poljanšek, Sp. Idrija; Vincencij Mrak, fare sorške; Jožef Škulj, Lipoglav; Vincencij Rijavec, Trnovo; Franc Šinkovec, Ambus; predm. Ivan Jenček, Strmeča; Franc Zlobec, Kozle; Anton Jaklevič, Grabrovec; Anton Dovšič, Videm; Anton Kastelic, Vojajvrh; Michael Oswald, Novomesto; Franc Kos, Dobove; predmojster Ivan Merhar, Ribnica; Jožef Zmazek, Ljutomer; Martin Klojčnik, Maribor; Ostrouška Anton, Gabrovica. — Bliza se tretji Božič, odkar voščimo, dragi »Domoljub«, le po tebi vesle božične praznike in srečno novo leto vsem našim staršem, sestram, znancem ter čitateljem »Domoljuba«. Spodaj podpisana sva še vedno zdrava in vesela od začetka do danes, hvale Bogu! Bila sva že v velikih stiskah in naporih. Ključeva vsem skup: Nazdar! Ti, dragi »Domoljub«, na nas še zanaprej tako pogostoma obiskuj! Desetnik Jakob Stebe iz Žej, inf. Sladič Alojzij, Mirna na Dolenjskem. — Vesele božične praznike želimo vsem bralcem »Domoljuba« slovenski topničarji s korške fronte: Poddes. Rejc Mihael, Knežak; Merva Marko, Toplice pri Novem mestu; topničarji: Virant Jožef, Sv. Gregor; Tražnik Andrej, Ljutomer; Jerič Anton, Školje pri Pragerskem; Jerič Florian, Dvorje; Fajdiga Ivan, Hrače pri Postojni. Želimo srečno svidenje! — Vsem prijateljem in znancem doma kakor tudi tovarišem sobojevnikom na bojišču voščimo vesele in srečne božične praznike in vse iskreno pozdravljamo: Štabni narednik Hrvat Al.; četovodji Perc Fr. in Gavrilovič M.; podloveca J. Kadunc in Milanovič P. ter drugi. Bog živi Avstrijo in daj kmalu veselo svidenje! — Slovenski fantje na visokozasneženi tirolski fronti pri oddelku metalcev granat in min želimo vesele božične praznike in srečno novo leto ter pošiljamo iskrene pozdrave vsem prijateljem in znancem na raznih frontah, doma vsem sorodnikom, znancem, posebno pa dekletom in vsem čitateljem »Domoljuba« z upanjem na veselo svidenje v prihodnjem letu! Josip Volk, korporal; Martin Bukovec, korporal; Ivan Sluga, Alojzij Papež, Franc Žitko, Ivan Simonovič, Josip Maček. — Volaki železnega pešpolka »Cesarjevič« št. 17 pošiljajo iz hladnega Judenburga vsem »Domoljubovim« bralcem in bralkam, posebno pa ostalim fantom in vrlim dekletom velikolaške župnije prisrčne božične pozdrave in srečno, zmagoslavno novo leto. Ivan Gruden, Ivan Levstik, Josip Novak, Anton Srebenec, Anton Hočevar, Franc Žgajnar, Karel Adamič, Zabukovec. — Tretji god je praznoval na bojišču četovodja Franc Klopčič, lastnik sta velike srebrne, doma od Sv. Martina pri Moravčah. Pozdravlja s kraškega bojišča vse domače in želi vesele božične praznike vsem slovenskim fantom. — Janez Sivec (Div. Tel. Abt. 29, Fldp. 405) pošilja novoletna voščila vsem fantom in dekletom s Tolmnskega. — Loker Franc pošilja znancem iskrena voščila za Božič. — Vsem bralcem in bralkam »Domoljuba« srčne pozdrave in vesele božične praznike. Slovenski možje in fantje na laškem bojišču: Zupanc Maksim iz Celja; Vodušek

Simon iz Ormoža; Verstovšek Franco iz Celja; Zerovc Matej z Bleda; Pogačnik Ivan iz Zerovnice. — Prisrčen pozdrav in vesele božične praznike! Upamo, da je zdaj zadnji Božič v vojni. Tu v Zagrebu grem vsak dan v »Vojniški dom« čitat liste. Vdani korp. Albin Planinec iz Tržiča in Matija Lisec iz Broda na Kupi. — Najsrčneje pozdrave pošiljamo vsem domačim možem, ženam, fantom in dekletom tu z visokih sneženih gora. Imamo se tukaj zdaj prav dobro. Polentarja zebe; bolj miruje. Včasih malo podivja, pa ga takoj pomirimo, ker s kranjskimi Janezi se ni dobro šalit. Dragi čitalci! Sprejmite naše pozdrave! Upajmo, da se še enkrat srečni in zdravi vidimo tam v naši ljubljani Poljanski dolini. Vsi spodaj podpisani doma iz Poljan nad Skofjo Loko. Vsi od 17 pešpolka. Janez Režek iz Poljan; Hribovčev Jože iz Vovč; Jožef Kumar iz Grape; Pozdrav domačim!

Razne novice.

Zaroka bolgarske princezinje. Najstarejša hčerka bolgarskega kralja Evdoksija, ki je stara 18 let, je bivala več mesecev na Dunaju kot gost svoje sorodnice cesarice Cite. Sedaj se bo menda zaročila.

Kralj ni mogel potovati. Mati španskega kralja je bila avstrijska nadvojvodinja, zato se je želel kralj Alfonz udeležiti pogreba pokojnega cesarja Franca Jožefa. Francoska vlada mu pa ni dala dovoljenja, da bi smel potovati čez francosko ozemlje.

Vojaška granica. Neki koroški nemški list piše, da bo po vojski proti Italiji treba napraviti vojaško granico. — Slovensko ljudstvo je vselej, pa tudi v sedanji vojski dokazalo, da je skupno s hrvaškim narodom najtrdnejši jez proti vsem državi nevarnim stremljenjem na jugu. Slovenski in hrvaški narod sta najtrdnejši val proti vsem, ki ne čutijo in ne mislijo avstrijsko. Kdo je imel že v miru hušje boje proti Italijanom in njihovim nameram, kakor mi Slovenci! Italijani so imeli dosti šol, dočim so Hrvati in Slovenci morali zbirati vinarje, da so vsaj deloma preprečili povojno laške propagande. Zato pa naj dobe Slovenci in Hrvati dovolj šol in izobrazbe, to bo najboljši obrambni zid zoper Italijane. Tudi naj se ne dovoli, da bi se pakedrala imena naših lepih, pristnih slovenskih krajev in vasi in uvajala namesto lepodonečih domačih in pristnih imen.

Najbolj sloveča božjepotna svetišča Marijina: Lurd na Francoskem, Einsiedeln v Švici, Loreto v Italiji, Marijino Celje v Avstriji, Čenstohov na Poljskem, Kevelear v Nemčiji, Altötting na Bavarskem.

To, to kaj velja! O plenu v Romuniji se je naš cesar Karel o priliki zadnjega obiska v Budimpešti proti ondotnemu županu takole izrazil: »Upam, da bo vprašanje petroleja kmalu ugodno rešeno, saj so postali romunski petrolejski vrelci naši. Upati je zato, da bo konec sedanjih neugodnih razmer. V Romuniji smo zaplenili velikanske množine žita; za prevoz bo pa treba več časa. Ker so v vojnem ozemlju vsled stalnega deževja pota silno slaba, bo treba za prevoz precej napora.« — Velikanske skladiščne zaloge imajo Romuni in Rusi v mestih Braila in Galac; ako bi se posrečilo, da se naši približajo še tema dvema postojankama, — to bo še blaga in žita!

Razpolovljene dvekronske bankovce morajo sprejemati trafike in poštni uradi; tako je odredilo finančno ministrstvo.

Veliko volkov se je pojavilo v nekaterih dalmatinskih občinah. Samo v občini Sinj in Hvatca so raztrgali volkovi do sedaj 70 glav živine in 120 ovac.

Samo ribe ceneje. Ob istrski in dalmatinski morski obali se je ribji lov letos silno bogato obnesel. Stari ribiči ne pomnijo, da bi bili katero leto poprej toliko rib nalovili. Kg zlahčnih rib stane sedaj samo 32 vinarjev, dočim je poprej stal 3 do 4 K. Kako to, da tega blaga k nam ni?

Čudakov ne zmanjka. Na Dunaju je te dni umrl 75letni berač Franc Klampf. V njegovem stanovanju so našli v postelji, pod posteljo in v treh velikih škrinjah za pol voza raznega drobiža: enokronskih in nikljastih novcev ter veliko zlatnikov. Na policiji so imeli več ur dela, da so drobiž ločili in sešteli. Zlatnikov je bilo 500 po 10 K in 300 po 20 K.

Polovico manj. Nemški listi trde, da se je v Nemčiji pridelalo letos polovico manj krompirja, nego lani. L. 1915 ga je bilo okrog 50 milijonov ton, letos pa le 21. Krompirja torej ne bodo več primešavali kruhu, ampak ječmen; vsled tega bodo pa manj piva zvarili. — Nič ne de, da bo le kruha dovolj.

Splošna stavka na Španskem. Zaradi draginje se je začela na Španskem dne 18. decembra splošna stavka. Veliko ljudi je bilo že prej brez dela.

Nemiri na Portugalskem. V štirih mestih na Portugalskem se je bila pojavila vstaja. Vojaštvo se ne mara udeleževati sedanje vojske. Ko sta bili določeni dve diviziji, da odrineta na Francosko, je povzročil Machado Santos vojaško pobuno. Machado je zaort.

Dežela milijonarjev. Med tistimi blagrovanimi osebami, ki so se v sedanjem vojnem času povzpelle do milijonarskega naslova, je tudi 186 delavcev v Ameriki. S spretnostjo so se oprijeli vojnih del, napravili skupno dobre pogodbe, pa jim je sulo denar skupaj. Tako je združil neki John Pliber več črevljarjev, napravil z Rusijo pogodbo, in v 6. mesecih je družba zaslužila 5 milijonov dolarjev.

Dopisi.

Iz Tržiča. Zahvalno sv. mašo za novega cesarja smo imeli 10. t. m. Navzoči so bili zastopniki c. kr. uradov, g. župan Ahačič z g. tovarnarjem Mallyjem, učiteljstvo, gasilno društvo z zastavo in mnogo vernikov. — Rad ošpic so bile zaprte šole v Tržiču in pri Sveti Anli. Bolezen je sedaj ponehala; zahtevala je vendar precej žrtev. Umrlo jih je 14. Umrljivost je brez dvoma pospešilo pomanjkanje mleka, ki se vedno bolj čuti. — Kot zadnja sta bila poročena mizarški mojster in posestnik iz Bistrice g. Alfred Amman z g. An. Hudomalč iz Bistrice. Vseh oklicev je bilo letos 18, porok pa 16.

Na Brezjah priredi katoliško izobraževalno društvo na sveti večer, t. j. v nedeljo dne 24. decembra ob pol 5. uri v društveni dvorani predstavo »Božični prazniki sirote.« Vsebnina igre v nemi v poslušavcih naši dobi prepotrebno čut človekoljubnosti, doirosrčnosti, plemenitosti. Pred igro deklamacija Gregorčičeve pesmi »Siromaka.« Za sedaj še opuste običajna vabila posameznikom. Dobrodošel vsak!

Polk „Cesarjevič“ št. 17.

Polk junaški, polk železni,
nov krasi te slave žar,
saj v ljubezni nedosežni
te odičil je vladar.

Hrabre čine je vpošteval
tvoje — novi naš vladar,
polku dati je veleval
zdaj Cesarjeviča v dar.

Videl boje si pekoče;
hud tvoj vselej bil je sun,
ko Radecki tvoj je oče,
ko poveljnik bil je Khun.

In ko lani verolomni
bil napadel nas je Lah,
v zgubi silni, da, ogromni,
se je valjal kar na mah.

Kadar bitka se je vnela,
znova Lah je krvavel;
borba nikdar ni mu vspela,
kjer ob polk je naš zadel.

Proč zapodil si sovraga
iz tirolskih alpskih tal;
bila polna bi že zmaga,
če Romun bi miroval.

Zdrav nam bodi, polk stoletni,
za sovraga ti si bič!
Kličemo ti srčno-vneti:
Živel polk »Cesarjevič«!
Korp. Ivan Gruden.

Slike in črtice z bojišč.

Pismo iz Galicije.

(Piše poročnik Jože Barle.)

Bojišče, 7. decembra 1916.

Včeraj je bil sv. Miklavž — prijatelj otrok. V preljubi domovini je gotovo delil bogate darove — na bojišču ga pa ni bilo; menda se celo sv. Miklavž boji granat in šrapnelov. Obiskal nas je bil samo parkelj — to je Moskal s svojimi svinčenimi jabolki! Ker pa parkljevih darov ne maramo, smo mu v zahvalo poslali drugih nazaj — in to z obrestmi.

Meni je bil pa sv. Miklavž vendarle nekaj prinesel: — selitev! Ravno na Miklavžev večer mi je došel ukaz, da drugo jutro s svojo kompanijo menjam postojanko. Malo nerad sem pustil svojo »hišo« pod zemljo, pa kaj hočem! — Ukaz je ukaz! Drugo jutro zгодаj jutraj smo odmarširali na svoje novo mesto in tam zamenjali ondotno kompanijo. Odsla je v rezervo, mi pa smo zasedli njeno mesto. Ali je ta postojanka boljša od prejšnje, je seveda težko reči. Ni ravno na izpostavljenem kraju, to je res; je pa zopet na nekem artiljerijskem bojišču, tako da vse one ruske granate, ki ne dosegaajo svojega namenjenega cilja, padajo na nas. Pa nič ne dé, saj granat smo navajeni.

»Stanovanje« sem dobil krasno. Dober meter pod zemljo in iz samih debel. Strop, stene, vse iz samih debelih smrekovih hlobov; tla so iz smrekovih polovic! »Hišna

oprava«: postelja (par desk in nekaj slame), dva stola in nekaj malenkosti. Imam tudi štedilnik, majhen sicer, a kaj priličen! Okrog njega se mastito vrtili moj dvorni in telesni kuhar — moj »burš«! — Žal, da ima moja hiša samo eno majhno okence. — Da lažje spim, imam pod posteljo dva zaboja ročnih granat in tri zaboje municije. Ena iskra samo — in z Bogom lepi svet! Sploh bi vsem slaboživčnim in tistim, ki ne morejo spati, nasvetoval kot recept, naj si dajo pod posteljo postaviti nekaj zabojev ročnih granat. Nad ročnimi granatami se počiva kakor v devetih nebesih.

Na tihem sem hvalil sv. Miklavža za vse te ugodnosti in pričel svoj novi dom — zaljšati. Poiskal sem vse svoje razglednice, zemljevide od vseh evropskih bojišč, slike iz raznih časopisov, fotografije itd.

Konec je bil ta, da sem nocoj spal v nezakurjenem in napolrazdrtem kritju. Ko sem se zjutraj zbudil, je bila moja zgornja odeja vsa zmrznjena in trda kakor deska! — No, pa so mi moji fantje »hišo« popravili, in moj frajtar, ki je po poklicu zidar, mi je postavil novo peč!

Pismo iz Albanije.

Kadet J. V. „ki se je vojskoval najprej na severnem bojišču in se sedaj nahaja v Albaniji, poroča svojim staršem:

Svoj god sem praznoval v največjem mestu albanskem. Seveda godovni dan se ni prav nič razločeval od drugih dni; vendar sem pa mogoče biti pri sv. maši. Spal sem v hotelu; toda tega ne smete uvrstiti med hotele alla »Union«, marveč to je nizka turška koliba, ki ima več prostorov s

Kdor verjame. — Ententariji: Le odloži orožje, grški bratec. Tu ti je s zoštenjaki opraviti!

ter začel krasiti stene. Kar zavpije moj sluga: »Gospod poročnik, ogenj!« — Pregorel je bil dimnik mojega štedilnika in debla so se vnela; — del stene in stropa je tlel in skozi meter debelo plast zemlje se je kadilo, da je bilo veselje. Alarmiral sem moštvo. Najprej ročne granate in municijo ven! Drugi so med tem že napol odmetali zemljo raz streho, podrli dimnik — kratko: razkopali mi pol kritja in polili vse z vodo. — Da je bila stvar še zanimivejša, so naenkrat začele okrog nas udarjati ruske granate; gotovo so bili Rusi opazili dim. Padale so prav blizu; ena je udarila tik pred moje kritje, da se mi je od zračnega pritiska zdrobilo edino okence, ki sem ga imel. Parkelj naj pobere vse Ruse! — sem jim želel prav iz srca!

slamnicami, v vsaki izbi po osem. Prvo noč sem trdno zaspal, dasi je vse dišalo po prhnobi. Drugi dan odgrnem odejo, pa zapazim pol »stotnije kozakov«, — stari znanci iz Rusije. V stenskih razpokah, ki jih ne manjka, so nemoteno gnezdile dunajske stenice. Ko sem pregledoval svojo krušno torbico, sem videl, da je manjkalo dveh ploščic čokolade, ki so se z njima osladile hotelske tovarišice — podgane.

Zelo vesel sem torej bil, ko smo drugi dan odpotovali dalje proti Albaniji. Pot je naporna, ker ni ne cestâ in ne kolo-vo-zov. Ponoči sem se bal kač, ker me je hotel enkrat obiskati v šatoru modras; a sem ga ubil. Sedaj stanujem v hiši, ki je podobna trdnjavi — brez oken. Kamnata plošča nam služi kot ognjišče. Tudi je v

stanovanju nekaj panjov čebel, tako da je treba čez dan vedno pušiti. Postelja je iz dračja, a človek se vsemu privadi.

Okolica je lepa. Sedaj sem oddaljen le 16 km od morja, a do njega ni lahko priti, ker nas loči močvirje; v ozadju je skalovito gorovje. Ako stopim 50 metrov kvišku, imam krasen razgled na morje ter uživam lahko bajno-lep prizor solčnega zahoda. Povsod se nahajajo še sledovi strahovitega bega srbske armade.

Ljudje domačini izgledajo nekako divje, kakor Indijanci. Vsak ima pas, na njem pa privezan dolg revolver; imajo pa tudi moderne repetirke. V streljanju so mojstri. Tukaj, kjer smo sedaj, so tudi katoličani. Duhovno pastirstvo izvršujejo med njimi frančiškani. Katoličani so nam jako prijazni. K službi božji jih pa ne vabijo zvonovi, marveč pater ustrelji iz revolverja; znamenje se dá naprej in verniki pridejo skupaj — oboroženi kakor sicer.

Govoril sem tudi z nekim možem, ki je bil v srbskem ujetništvu. Doma je nekje tam pri Bruku. Pravil mi je, da je bil ob času srbskega bega tako lačen, da je snedel dve sirovi želvi. »Vice sem že prestal na zemlji« — se je pohvalil.

Vojni Božič.

I. Vojakova polnočnica.

Poje se kot »Na polnoči grede . . .«

Presrečni pastirci, ki angelj vas kliče
in radost nebeško nocoj vam glasi!
Šel rad bi jaz z vami čez hribe, doline
pogledat do doma, do naše vasi.

Šel rad bi pogledat tja v cerkev pre-
polno,
oglasil se ravno polnočni je zvon.
Prečista Devica Boža je rodila,
podaril še jaz bi Mu skromen poklon.

Glej glorijske pesem veselo odmeva,
a solza zmrčila je mnogim oke,
in žalostno gledajo v jaslice božje,
ker ljubih domačih domov še ne bo.

Pastimo vso žalost in glasno zapojmo:
O Jezus edini vse sreče si vir;
Ti dobrim kristjanom solze boš posušil
in v srca izlil jim nocoj boš svoj mir.

II. Zvezda miru.

O noč božična, noč presveta,
kaj vžigaš nam zvezdic nebroj?
O kaj da mrzla, grešna srca
ogrevaš zopet nam nocoj?

Preljubo Dete betlehemsko,
rojeno sredi polnoči,
Ti siješ nam kot zlata zvezda
nad brezdnom naših temnih dni.

Za grudo trgamo se bratje
in kopljemo si grob nešet;
Ti krotko jagnje v bornem hlevcu
prineslo mir si nam na svet.

In Ti Marija, zvezd vodnica,
Kraljica tihega domu,
Ti nas boš zopet pripeljala
v naročje božjega miru!

Fr. Pavšič.

Listek

Divja Barbka.

(Božena Němcova. — Posl. A. Z.)

(Dalje.)

Kakor je Pepca hotela, tako se je tudi zgodilo. Še tisti dan je moral hlapec pripraviti koleselj. Pepca se je hotela sama peljati po Liziko; prinesla je iz kamrice gosposki klobuk, da ga pregleda, če ni kaj poškodovan. Pred desetimi leti ga je dobila, ko je bila v Pragi, od svoje sva-kinje. V Vestcu je ni nihče v njem videl; toda, kadar se je peljala v Prago, ga je morala vselej s seboj vzeti, da ne bi delala svoji svakinji sramote.

Drugi dan je bil koleselj v redu. Tretji dan je Pepca hlapcu naročila, naj namaže kolesa in da podkovati konja. Četrty dan se je poslavljala, poslala po Barbko ter ji naročila, da naj na vse pazi, dokler je ne bo. Peti dan zgodaj je Pepca naložila na koleselj krme za konja, hrane za hlapca, košaro jajc, pisker masla ter drugih darov za tetico, škatljo s klobukom, culo z obleko; po sv. maši se je tudi Pepca po dolgem poslavljanju in naročanju skrila v koleselj.

Nihče se ni toli pristrčno veselil prihoda Lizike kakor Barbka; nihče ni nanjo tako iskreno mislil kakor ona; nikdo se ni o njej tako rad razgovarjal. Ako ni imela s kom govoriti, se je pomenkovala z Lišajem, obljubljala mu, kako se mu bo godilo dobro, kadar se vrne Lizika, vpraševala ga, če se tudi njemu toži po njej. Kuharica Pepca in gospod župnik sta vedela, kako zelo je Barbka zaverovana v Liziko in sta ji bila za to tudi jako naklonjena. Ko je nekoč Pepca malo zbolela in ji je Barbka z nežno skrbjo stregla, se je prebrčala o popolni zvestobi dobre mladenke; zaupala je Barbki celo ključ od jedilne shrambe. Zdaj pa, ko se je odpeljala, ji je izročila tudi gospodinjstvo v hiši, čemur so se vse sosede sila čudile, cerkvnica se je pa zdaj še bolj jezila na Barbko. Takoj je jela pripovedovati: »Lejte, take spake imajo iz samega pekla srečo; kako se je le vgnezdila v župnišče!«

Predsodki proti dekletu pa še niso izginili po vasi; toda Barbki je bilo jako malo mar, ali jo ljudje ljubijo ali ne. Mladini se ni usiljevala, za ničeve igre se ni zmenila; skrbela je le za svoje delo. Njen oče in župnišče ji je bilo vse. Vzlic vsemu zabavljanju se je pa vendar večkrat čula ta-le pohvala o njej: »To se mora Barbki priznati, da jo v okretnosti in moči prekosi malokateri fant, dekle pa nobeno. Katero dekle bi odneslo tako polno vedrico vode in ž njo stopicala, kakor bi ji svirala zraven godba? In katero dekle zna za živino tako lepo ravnati? Konj in bik, krava in ovca, vse jo uboga. Tako dekle je pri hiši pravi blagoslov božji.« — Toda, če bi se bil ta ali oni fant oglasil, češ, da jo zasnuje za ženo, takrat bi brez dvoma vse matere vpile: »Ne, nikar ne, fant! Te nikar ne pripelji v hišo! Človek ne more vedeti, kako se vse zaplete.« Zares torej ni smel

dekleta nihče izmed fantov snubiti, za šalo si pa nihče ni upal. Barbka se ni dala pretentavati z laskavimi besedami.

Najhuje jo je sovražila cerkvnica, dasi ji Barbka ni položila nikdar niti bilke na pot; da, nasprotno, celo dobrote ji je izkazovala, ko je branila Jožka pred maščevalnimi pobalini. Če je namreč kdo izmed njegovih tovarišev okusil vročo dlan cerkvnikove roke v cerkvi, potem se je gotovo hotel zmaščevati nad Jožkom. Cerkvnikova žena se je seveda hudovala nad Jožkom, da je mevža, ker se da braniti od dekleta.

Dražilo jo je še nadalje, da Barbka hodi v župnišče in jo imajo tam tako radi. Cerkvnica bi jo bila gotovo že izpodrnila, ako bi ne bila kuharica Pepca toli odločna.

Minili so trije, štirje dnevi, odkar se je Pepca odpeljala. Barbka je bila nedovčakana: »Moj Bog, kako daleč pa mora biti Praga?« je vpraševala gospoda župnika, kadar je bil dobre volje. — »Le potrpi le, dekle; zdaj še ne morejo biti tukaj. Dvanajst milj, to je precejšnja pot. Dva dni potrebujejo tja, dva dni se bo Pepca tam pomudila in, dva dni nazaj — izračuni skupaj!« — Barbka je štela dneve, in ko je napočil šesti dan, je bilo v župnišču vse pokonci. — Barbka je štela še samo ure. Naposled, ko je šla že desetič vun gledat in jo solnce ravnokar zahajalo, se je prikazal koleselj na cesti. »So že tu!« je vzkliknila, da je odmevalo po celem župnišču. Gospod župnik je šel pred vrata, cerkvnik za njim. Barbka bi bila najraje hitela prihajajočim nasproti; toda sramovala se je in tekala semintja. Ko se je koleselj približal, ji je bilo nekako tesno; srce ji je močno utripalo, v grlu je zastajala sapa, vročica in mrzlica jo je spreletavala. Koleselj se je ustavil pri vratih. Najprej se je iz njega izkobacala Pepca, zanjo je skočila vitka postava rožnoličnega dekleta, na katero so padle oči vseh navzočih. Ako bi ne bila gospodu župniku padla okoli vratu in mu zaklicala »draži striček«, ne bi bili verovali, da je to Lizika. Barbka je ni izpustila izpred oči. Ko je Lizika tako pristrčno pozdravila strička, je pristopila k Barbki, prišla jo za obe roki in gledaje v oči s svojim prijaznim glasom zaklicala: »Barbka, ljuba moja Barbka, tožilo se mi je po tebi! Kako pa se ti je godilo? Ali je Lišaj še živ?« — Tu se je Barbka milo razjokala; srce se ji je topilo in ni mogla niti odgovoriti. Šele po nekoliko trenutkih je vzdihnila: »Hvala Bogu, da si že tukaj, draga Lizika!« — Gospod župnik je ponavljal: »No, samo da ste že tukaj! Tožilo se je nam ves čas!« — »Še en dan so me hoteli tam zamuditi,« je pripovedovala Pepca, polagajoč cerkvniku, Barbki in dekli vsakovrstne reči iz koleslja v naročje, »ali skrbelo me je, kako je doma.«

Koleselj so zopet zavlekli v listnjak na počitek, Pepca je shranila klobuk v kamrico tako neomadeževan, kakor ga je vzela, pospravila, kar je bila s seboj prinesla in razdelila darove. Barbka je dobila lepe trakove za krilo in lase, od Lizike pa koralde za vrat. Lizika si je prinesla tudi lepih oblek; toda s tem bi se ne priljubila, ako bi ne bila nazaj iz Prage pri-

nesla svojega nepokvarjenega, dobrega srca. Ni se izpremenila. Dobra vzgoja je imela uspeh.

(Dalje.)

Še enkrat vojno posojilo.

Kakor je že znano iz obvestil poštno-hranilničnega urada v posameznih časopisih, se »na Najvišjem mestu zasleduje z živim zanimanjem napredek podpisovanja.« — Opozorilo se je tudi na to, da je Njegov Veličanstvo blagovolilo izraziti upanje, da se bodo visoki in nizki, meščan in kmet v še odprtem podpisovalnem roku združili v tem, da postane uspeh V. vojnega posojila primeren naši moči in trdni zavesti. Ta nada našega najmilostljivejšega cesarja naj se ne vara, marveč pokaže naj se, da tudi zaledje, da vsi, ki bivajo doma, nočejo zaostati za junaškimi borilci v bojni črti v izvrševanju dolžnosti, branitve domovine.

Vsakdo, ki zamore v teh izvanrednih časih delovati pri domačem, dobro zavarovanem ognjišču, naj se spominja junaštva in požrtvovalnosti naših nad vse junaških vojakov na fronti, sijajnih uspehov zveznih čet na vseh bojiščih in naj ne zamudi, zavedajoč se patrijotične dolžnosti sodelovati z vsemi sredstvi na konečni ugonobitvi naših sovražnikov in pripomoči naše vrle vojake preskrbeti z vsem, česar potrebujejo za priborjenje slavnopolnega miru.

Čim bolj bodo naše krasne čete opremljene in preskrbljene, čim bolj se bodo pripričali sovražniki, da niso le naši vojaki v bojni črti nepremagljivi, da je namreč tudi celo zaledje trdno odločeno vzdržati ter prispevati z vsemi sredstvi, da se pribori zmagoslavni mir, tembolj se bliža konec vojske in mir.

Zato naj izrabí vsakdo, ki morda še ni ali je pa premalo podpisal vojnega posojila, še odprti podpisovalni rok, da izpolni svojo patrijotično dolžnost in pribori zmagoslavni konec vojske.

Zaradi preobilice denarja ter 100 odst. zvišanja rentnega davka in pristojbin so bile hranilnice, banke in drugi denarni zavodi prisiljeni, da so znižali obrestno mero na vloge. Obrestna mera omahuje sedaj med 3 in pol in 4 in en četrt odst. Brez dvoma je bilo s to odredbo občutno prizadetih mnogo malih, pa tudi velikih vlagateljev v svojih dohodkih. Samo ob sebi nastane vprašanje, kako bi se dal poravnati ta veliki primanjkljaj dohodkov. Odgovor na to vprašanje se glasi: Podpisujte peto vojno posojilo, ki donaja za podpisovalno ceno 92 K šest odstotkov obresti in bo tekom 40 let povrnjeno s 100 kronami, ali pa podpisujte 5 in pol odstotne državno-zakladne liste po ceni 96 kron, ki bo povrnjeno dne 1. junija 1922 s 100 K in donajajo 6 in pol odst. obresti. Kdor torej svoje hranilne vloge in tirjatve izpremeni v vojno posojilo, je na ta način v prijetnem položaju, da zviša dohodek od svojih glavnih za polovico, odnosno za dvojni znesek. Kdor si na ta način pomaga, pomaga tudi državi in priskoči na pomoč, da premagamo svoje sovražnike.

Rok za podpisovanje vojnega posojila je podaljšan. Podpisi se smejo še sprejemati po 16. decembru.

Gospodarske stvari.

V živo zadel... V dunajskem mestnem svetu je bila te dni velika razprava glede preskrbe dunajskega mestnega prebivalstva z živili. Dunajski občinski svetovalec in deželni poslanec Kunšak je govoril sledeče:

»V začetku vojske so naša sodišča ob sodila marsikatero osebo zlasti iz nižjih slojev zaradi draženja in navijanja cen na skrajno stroge kazni. A obsojalo se ni morda na podlagi uradno določenih najvišjih cen, ampak na popolnoma nesigurni podlagi pridelovalnih stroškov. (Govornik je nato navedel več tozadevnih primerov.) Temu nasprotno bodi pribito, da si je veliko število oseb napravilo v tej svetovni vojski na milijone dobičkov, ne da bi imele opraviti z državnim pravičnim, ali s kazenskimi sodiščem...

Veliko se je govorilo in pisalo o oderuštvi kmečkega stanu, češ, da je kmet največji oderuh. A uvažujte sledeče: Za vse kmečke pridelke so cene uradno določene. Kmet dobi za meterski stot ovsca 28 K, za meterski stot pšenice 38 K in ravno toliko za rž. Tudi za mleko so določene najvišje cene, torej je vse to uravnano in urejeno, toda povejte mi, kako je pa to, da mora kmet n. pr. otrobi, razne odpadke itd., ki jih rabi za živinsko pičo, dražje plačati, kakor n. pr. oves? Za meterski stot ovsca dobi kmet 28 K, za meterski stot otrobi pa mora plačati 40 K! Kako hočete označiti kmeta za oderuha, če dobi za svoj oves 28 K, ta oves se pa prodaja na Dunaju pred očmi oblasti, s sodelovanjem oblasti in še celo od oblasti same po 140 kron meterski stot. 26 K dobi kmet za meterski stot koruze, 80 K pa mora plačati zanj, če jo sam mora kupiti. To so naravnost neznosne razmere, ki jih je treba nujno odpraviti. Če kmet proda meterski stot izbranega krompirja za človeško hrano, dobi zanj 9 K, ako si pa hoče kupiti meterski stot drobnega ali takozvanega svinjskega krompirja za svinjsko pičo, pa mora plačati za meterski stot 13 K. Ta velika razlika cen je vendar samo nekaka nagrada za to, da si vsak poljedelec obdrži boljše poljske pridelke doma in odda slabeše. To se pravi načrtoma vzgajati in vzpodbujati ves kmečki stan k prestopkom zakonov in odredb.

Glede nagodbe med Avstrijo in Ogrsko moramo zahtevati, da se sklene taka nagodba, da Avstrija ne bo gospodarski odvisna od Ogrske še bolj, kakor je že bila dosedaj. Odkloniti moramo vsako tako nagodbo! (Viharna odobravanja po vsej dvorani.)

Živinorejcem ljubljanske občine in okolice. Živinorejci iz ljubljanske okolice (to je v Črni vasi, Šiški in Ljubljani sami ter iz bližnjih vasi) lahko pripeljejo svojo živino, ki bi jo radi prodali, dne 23. decembra t. l. dopoldne ob 9. uri na »Zeleni hrib« pri dolenskem kolodvoru, kjer jo

bo »Kranjsko deželno mesto za dobavo klavne živine« brez vsakega posredovanja zaupnikov prevzemalo. — »Kranjsko deželno mesto za dobavo klavne živine v Ljubljani.«

Deželno mesto za krmila. Stranke se opozarjajo na to, da nastanejo v pošiljanju krmil lahko največje neprilike, ako se vreče točno ne vračajo, kajti tudi pri vrečah je nastalo danes veliko pomanjkanje. Dolžnost vsake stranke je, da izposojene vreče kakor mogoče hitro vrne. Najboljše je, da se vreče takoj izpraznejo in nazaj pošljejo; če to ni mogoče, naj se pošljejo vsaj v najkrajšem času, kajti sicer bi se mogla z vsakim zavlačevanjem in pridrževanjem vreč višja obrabna računati.

Da ne bo krivice. Resnici na ljubo se potrjuje, da Mihael Omahen, trgovec in nakupovalec prediva za Kranjsko in južno štajersko, ni bil nikoli in v nikaki zvezi z dotičnim, ki je moral na podlagi sodniške razsodbe plačati 80 K producentu za predivo, katerega je prenziko taksiral, ter da ga je prosil, naj nikomur ne pove.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, in jih obrestuje po 4 1/2% brez kakega odbitka.

Kradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Za naše gospodinje.

Konserviranje mesa z apnom in s soljo. Nemška »Schlachtzeitung« opozarja, da ima sladkor antiseptične lastnosti, ki brani, da meso ne gnije. Ako se potrosi meso s stolčnim sladkorjem, posrče sladkor kri in prevleče meso s trdo skorjo; meso ostane dolgo presno. Tako deluje tudi beljak ali polivanje z lojem. Ako se meso posoli ter namaže potem z beljakom in potrosi s sladkorjem na debelo in obesi na zrak, se dolgo drži; samo muha mu ne sme blizu. — Bolj gotov in izpričan je danski način konserviranja z apnom: Posoljeno meso stoji štiri tedne v salamuri in se obesi potem na zrak, da se osuši. Ko je suho, ga spravijo v zdrobljeno apno. Da apno razpade, se poskropi belo žgano apno nekoliko z vodo; prah se razprostre, da se osuši. V dno suhega zaboja se nasipuje za štiri prste apna, potem se nalože kosi mesa tako, da se ne dotikajo med seboj. Nato se zopet natrese apno, naloži meso na vrh apna in zaboje se zabije. Tako meso se dolgo drži. Preden se tako meso kuha, se apno ostrže in odmije.

Tedenska pratika.

Petek (kvatrnj), 22. decembra: Sv. Demetriji in Honorat, muč. — Sv. Feliks iz Valois. († 1213.)

Sobota (kvatrnja), 23. decembra: Sv. Viktorija, dev. — Sv. Nil in Teodul, pušč.

Nedelja, 4. adventna, 24. decembra: Evang.: Sv. Janez oznanjuje v puščavi krst pokore. — God prvih staršev Adama in Eve. — Bl. Janez Leonardi.

Ponedeljek, 25. decembra: Božič. Rojstvo Gospodovo. — Sv. Anastazija, vdova in muč. — Blaž. Janez Sarkander. († 1609.)

Torek, 26. decembra: Sv. Štefan, mučenec. **Sreda**, 27. decembra: Sv. Janez, Evangelist. († 100.) — Sv. Fabiola, vdova.

Četrtek, 28. decembra: God nedolžnih otrok. — Sv. Kastor, muč.

Solnce vzhaja ob 8. uri, — zahaja ob 4. uri 5 minut.

Luna: mlaj dne 24. decembra ob 9. uri 31 minut zvečer.

Blaženi Janez Sarkander.
(† 1609.)

Rojen je bil l. 1576. v kraju Skočava (olomuške škofije na Moravskem). Dobra mati je Janeza vzgojevala v strahu ložjem. Odlikoval se je po izrednih talentih in zmognostih, a tudi v čednostih, osobito po nežni ljubezni do prebl. Device Marije. Posvetil se je duhovskemu stanu. Ko je v Olomucu prejel zakrament sv. mašniškega posvečenja, je prevzel dušno pastirstvo v obsežni župniji Holešavski, kjer je imel dovolj prilike, da se je izkazal kot vnet pastir in delavec v vinogradu Gospodovem. Neumorno se je trudil na prižnici, v spovednici in v poučevanju mladine, obenem je pa odločno zagovarjal pravice sv. Cerkve nasproti krivoverskemu plemstvu, ki je nastopalo v čedalje večjem številu in s čedalje pogumnejšo drznostjo. Sarkander se je umaknil za nekoliko časa napadom krivovercev ter šel na božjo pot k starodavnemu svetišču Matere božje v Čenstohov. S tem je hotel izpolniti neko svojo obljubo, zraven pa napraviti nekake duhovne vaje. Ko se je čez mesec dni vrnil, so ga moravski protestantje pod pretvezo, da je izdal domovino Poljakom, prišli, mučili in s plamenicami žgali, da je bilo vse telo kakor ena rana. Vse te bolečine je prenašal sveti mož s čudovito potrpežljivostjo.

Kot glavnega sokrivca Sarkandrovega so smatrali protestantje cesarskega namestnika kneza Lobkovic, ki mu je bil Sarkander duhovni voditelj in spovednik. Z mučenjem so torej hoteli Sarkandra prisiliti, da bi od njega izvedeli, kaj se je Lobkovic pri njem spovedoval. Toda blaženi duhovnik je med najhujšimi bolečinami vzdihnil: »Ničesar ne vem; ničesar nisem izvedel pri spovedi. Pa tudi, če bi mi bilo pri spovedi kaj zaupano, ne smem in ne morem na to misliti in ne razodeti; vse, kar sem čul, sem pokopal pod pečatom neprelomljive spovedne molčečnosti v morju pozabljivosti. Če bi me hoteli celo raztrgati

ali sezgati, pa bi z božjo pomočjo raje vse muke pretrpel, kakor da bi iz spovedi kaj izdal ali prelomil spovedno molčečnost.«

Papež Pij IX. je sprejel mučenca spovedne molčečnosti med blažene dne 6. maja 1860.

Bolečine v prsih so ne le neprijetne, marveč imajo tudi zle posledice, ker razboljena prsa ovirajo delovanje pljuč. Treba torej, da se naglo odstranijo bolečine v prsih in to se lahko doseže z masažo s Fellerjevim bolj lajšajočim rastlinskim izvlečkom z znamko »Elsa-fluida«. Priporoča se v nad 100.000 zahvalnih pismih. Predvojne cene. 12 steklenic pošlje franko za 6 kron lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsa trg št. 16 (Hrvatsko). Tudi Fellerjevo milo, odvoja-joče Rhabarbara kroglice z znamko »Elsa-kroglice« so dobre. 6 škatelj franko 4 K 40 vin.

Hudodelstvo rokomalharjev

Še vedno se dobi satanska zverjad v človeški podobi. V sredo, dne 13. decembra se je pozno na večer priklatila petorica zločinskih roparjev pred župnišče na Suhorju pri Metliki. Udrli so s silo v vežo, kjer je eden najprej s kolcem zamahnil po bratu g. župnika Jakoba Pavločiča, ki je izpočetka mislil, da je prišel kdo za obhajilo klicat. Na srečo ga krepelo ni zadelo praveč, ker se je umaknil na stopnice v klet. Posrečilo se mu je uteči skozi vrata na vrt. Hitel je čez vinograd do orožniške postaje naznanit, da so v župnišču roparji.

Med tem so tuji potepuhi skočili v župnikovo stanovanje s klici: »Kod je pop?« — Ko ga zagledajo, zakriči eden: »Tu je ovi pop«, ga prime za roko, drugi ga udari z obdelanim kolom z vso močjo po plečih, tretji je stal zadaj s samokresom. Roparji so zahtevali denar in ključce od blagajne grožče mu s smrtjo. Pobrali so ves denar, uro, obleko in obutev.

V tem pa počli strel v veži. Orožniki so bili namreč takoj na mestu. Pred župniščem je bil kup obleke, ki so jo roparji znosili iz župnikove sobe. Orožniki so zahtevali, naj se roparji udajo. Iz notranjosti se je čul samo ropot, zato so orožniki streljali. Eden roparjev je bil takoj mrtev, dva težko ranjena; eden izmed teh dveh je imel v roki velik kuhinjski nož. Dva roparja sta skočila skozi okna, kjer sta nalletela na orožnika. Ta ni imel več municije, zato ju je obdelaval s puškinim kopitom, a je bil tudi sam zadet z gorjačo po glavi. Roparja sta zbežala.

Vse, kar so hoteli odnesti, je rešeno. Gospod župnik in domači, so hvala Bogu, ostali pri življenju, dasi so v groznem strahu gledali smrti v obraz. Vse priznanje zaslužijo vrli orožniki s svojim vodjem g. Jenkom.

Roparji so najbrže s Hrvaškega. Izdati ne marajo nič. — Čudno, da ti klativitezi niso potrjeni za vojsko, ko imajo drznost in moč za roparski posell

Vojna pošta.

Seznam vojnopoštinih in etapnih uradov s številko pripuščenih k prometu z zasebnimi vojnopoštinskimi zavetki: 5, 5/III, 9, 11, 13, 14, 19, 19/II, 20, 23, 24, 26, 33, 35, 37, 38, 40, 42, 44, 47, 49, 50, 51, 53, 55, 60, 63, 66, 68, 70, 76, 77, 79, 84, 85, 90, 91,

92, 102, 103, 105, 107, 109, 111, 117, 177/II, 117/III, 120, 131, 138, 144, 145, 147, 148, 150, 153, 155, 161, 165, 166, 167, 170, 171, 175, 176, 177, 179, 180, 182, 183, 184, 185, 187, 191, 192, 193, 194, 195, 195/II, 195/III, 196, 197, 198, 199, 203, 205, 208, 209, 212, 220, 221, 222, 223, 224, 226, 227, 229, 230, 232, 234, 235, 239, 241, 243, 244, 245, 246, 250, 251, 253, 254, 255, 256, 258, 259, 260, 262, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 291, 292, 293, 295, 296, 297, 298, 301, 303, 304, 306, 307, 312, 315, 316, 317, 318, 324, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 343, 350, 354, 256, 257, 358, 359, 360, 361, 362, 364, 368, 370, 372, 373, 374, 375, 376, 380, 381, 382, 383, 388, 388/II, 388/III, 390, 391, 392, 396, 398, 399, 400, 400/II, 400/III, 404, 405, 406, 408, 409, 410, 412, 413, 416, 418, 419, 420, 421, 423, 424, 426, 428, 429, 431, 432, 435, 436, 444, 444/II, 444/III, 509, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 600, 602, 605, 607, 608, 611, 612, 613, 620, 630.

Živilo in zdravilo se da le redkokdaj združiti v enem sredstvu. To velja že za dobre, mirne čase, še mnogo bolj za sedanjí čas splošne draginje. Posebno drago in navadnemu ljudstvu naravnost nedostopno pa je je dilo o olje, ki je vendar težko pogreša vsaka gospodinja. V zadnjem času se je posrečilo dobiti sredstvo, ki popolno nadomešča najboljšo jedilno olje, in ki je ob enem zaslovelo v zdravilstvu kot lagodno in milo odvajalno sredstvo, s katerim se glede cene in učinka ne more meriti noben lekarniški izdelek. To olje napravi lahko vsak sam, ako si naroči pri Iv. Dežmanu, Ljubljana, Kopitarjeva ulica št. 6 zavitek izbranega islandskega mahu. Več o tem najde čitatelj v današnjem oglasu.

To in ono.

Prisotnost duba. Sedanji angleški ministrski predsednik Lloyd George je iz preproste rodovine, a se je prikopal do tega, da je postal odvetnik, Razzmare, v katerih je živel, so ga napolile, da se je zavzemal za delavce, ki jim je bil voditelj. Enako se je potezal tudi za irsko samoupravo. Nekoč je imel pri nekem zborovanju govor v prilog Irceem. Poudarjal je: »Irska mora dobiti Home-rule« (svojo vladu in svoj parlament). Škotska tudi hoče imeti svojo samoupravo... »V tem se pa oglasi nekdo izmed poslušalcev: »Tudi pekel hoče imeti svoj Home-rule.« — Toda Lloyd George se vsled tega klica in smeha, ki je nato nastal, ni dal motiti, marveč je hladno in mirno odgovoril: »Imam vsakega rad, ki se za svoj dom potegne!«

Deset nerednosti, ki veliko hudoga napravijo:

Star človek brez vere;
mlad človek brez pokorščine;
bogataš, ki ne da nič v bogajme;
žena brez skromnosti;
gospod ali mojster brez moči in odločnosti;
katoličan, ki se rad pravda;
revez, ki je prevzetan;
kralj, ki ne ljubi pravice;
ljudstvo brez npravnosti;
država brez dobrih postav.

Dokonce. Neka žena, ki je bila sila skopa, je ležala na smrt boina. Bilo je že pozno zvečer; poleg nje je brlela lučka na mizi, pri kateri je sedela postrežnica. »Ah,« zakliče bolnica, »konec se bliža; za umreti pač ni treba nobene luči.« Pri teh besedah zapihne, luč ugasne, obenem je, pa ugasnilo tudi življenje skope starke.

Pokušnja. Poveljnik neke križarke je bil natančen mož. Točno ob uri je zahteval ponoči svojo kavo, ki mu jo je moral strežnik prinesiti na poveljniški oder. Gorje mu, če je prišel pet minut prepozno, ali če je bila kava prevroča, ali prehladna. O priliki nekega napada na angleško obalo sem ga videl tako pripoveduje očividec, kako je zanašajoč se, da ga v temi nihče ne vidi, vtaknil prst v kavo, da bi se prepričal, če ima pravo toploto. Prijel sem ga zaradi te nedostoinosti. Mož pa mirno odgovori: »Ako pa pokusim z ustmi, kapitan takoj opazi, ker čikam.«

Izgovor. Duhovnik sreča znanega alkoholika, ki si je skoraj pri vsaki priliki malo preveč »grenkega« privoščil. »Nehajte vendar in pustite to nesrečno pijačo! Ubogajte me, saj vam vendar le dobro hočem. Boste videli, da mi boste hvaležni, če poslušate moj opomin!« — »Oh, gospod župnik,« odgovori mož, »življenje je vendarle tako težko; kdo mi bo zameril, če ga skušam včasih osladiti s požirkom »ta grenkega«! Če ga le eno silce stisnem, pa sem precej drug človek; drugemu človeku pa je treba vendar tudi kaj privoščiti.«

Kraljičina juha. V Hamburg je prišel neki nemški kapitan za nekaj dni na dopust. Hotel si je privoščiti boljše kosilo. Gre torej v boljšo restavracijo. Prineso mu najprej juho. Toda nesreča je hotela, da je začel svoj dopust uprav na brezmasni dan. Juha mu ni seyeda ugajala. Pokliče natakarja ter vpraša, kako se imenuje juha, ki je tako nedolžna. Natakar pravi: »Kraljičina juha.« Vznevoljen zareži kapitan: »No, potem sem pa že 15 let brodil po kraljičini juhi.« (Petnajst let je bil namreč že v službi kot pomorščak.)

Za razvedrilo.

Še nokai na srcu. K mesarju pride kuharica gospe dvornega svetnika in naroči mesnino. Mesar ji odtehta tri kilograme govedine, dva kilograma tetetine ter reče: »Tako, Fani. Imate še kaj na srcu?« — Fani: »Ja, še dva kilograma loja.«

Večkratni gost. Nekdo se oglasi v kaznilnici ter vpraša vratarja: »Ali bi mogel govoriti s kaznjencem Tatoljubom?« — Vrtar: »S Tatoljubom? — Ne, je bil uprav včeraj odpuščen. Pa vprašajte zopet čez dober teden!«

Junaštvo. A.: »Tam na Ruskem sem jih sam na tisoče in tisoče pokončal.« — B.: »Te ga pa ne bi bil mislil, da znaš tako lagati!« — A.: »No, saj nisem rekel, da sem na tisoče Rusov ubil, ampak na tisoče uši; jaz sem bil namreč za kurjača na očiščevalnici ali »lauso-leju.«

Resničen dogodek. Berač je bil obsojen v večmesečni zapor. Po obsodbi pravi berač: »Gospod sodnik! Prosim, če bi mi izračunali, kdaj bom pravzaprav prost?« — Sodnik ustreže in reče: »Ravno pred božičnimi prazniki boste odpuščen.« — Berač: »Oh, gospod, naj no tako paragraf obrnejo, da bom še med prazniki noter, da bom še za te dni tako dobro postrežen.«

Vprašanja in odgovori.

S. D. — Dolenjsko: Vprašate, kako bodo tisti kaznovani, ki podplate ali blago tako drago prodajajo? .... Naznanite sodišču, saj velja enaka postava za prekupčevalce, kakor za kmeta. — Glede oddaje krompirja poslanci ne morejo ničesar ukreniti. Pritožiti se morete le na okrajno glavarstvo. — Kave in sladkorja ni moč iz zemlje izkopati. V mestnih kavarnah v Ljubljani je kava tudi zelo omejena, na Dunaju je pa niti dobiti ni več. Splošno pa: v vseh deželah je še slabše, nego pri nas!

B. K. — Šmartin, Koroško: List »Slovenski gospodar« se naroča v Mariboru in stane 4 K na leto.

N. H. — Ravnik: Na vprašanje glede pridelovanja sira bomo prilično odgovorili v oddeku za gospodarske stvari.

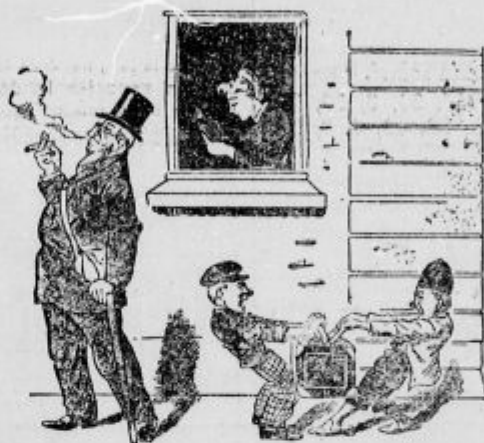
F. G. — Spod. Idrija: O cenah prešičev smo pisali v št. 43 »Domoljuba«, str. 564, in v št. 47, str. 615.

Smola.

I.

II.

III.

Ko v tuje je mesto
prišel po nevesto
gospodin Ernesto,
brž dva pobalina
kot prava fakina
sta se ponudila:
za dober bi bakšiš
prtijago nosila.

Kovček sta dobila;
a kdo ga bo nosil —
zdaj sta se pulila.
Gospod pa koraka,
ponosno vam hodi;

poroka ga čaka,
to ni, karsibodi.

A kaj tako vpitje
naenkrat nastane?
Glej, kovček razbit je,
zaloga vun plane.
Darila na cesto
in tam pred nevesto
so padla razbita,
ker dečka vesita
sta narazen vlekla
ročaje pri kovčku,
nato pa utekla.

Dobre knjige.

Kruh življenja. Štirideset različnih obhajilnih molitev, primerno razdeljenih na vse cerkveno leto in sv. praznike — je zbranih v tem za naše čase res potrebnem molitveniku. Kolikorbolj se množi število vernikov, ki pogostokrat, da, celo vsak dan pristopajo k mizi Gospodovi, toliko bolj se je čutila potreba oskrbeti molitvenik, ki bi nudil številnejšo izbero obhajilnih molitev. V tem oziru je 560 strani obsegajoča knjižica »Kruh življenja« vsega priporočila vredna. Založila jo je Katoliška bukvarna. Cena vezanemu molitveniku, ki ima tudi 3 sv. maše in najpotrebnejše molitve, je 3 K.

Zaznamek okrajšav korespondenčnega pisma, priredil prof. Fr. Novak. Cena 3 K. Za slovensko tesnopisje je ta zbirka krajšav in stenografskih samoznakov (v abecednem redu) velike važnosti in koristi. Knjižica je izšla v Katoliški bukvarni.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Trst, 17. decembra: 17, 34, 8, 30, 29.
Dunaj, 16. decembra: 52, 43, 4, 9, 53.

Fellerjeve tek vzbujajoče, lagodno odvajajoče rabarbara kroglice z zn.

„ELSA-KROGLJICE“

povzročje polaišavo.

Prodajna cena: 6 škatlic poštine prosto 4 K 40 v. Lekarnar E. V. Feller, Stubien, Elsa trg št. 16. (Hrvatska.) Čez 100.000 zdravilnih pism.

Ne prezrite današnjega oglasa „Srečkovnega zastopsiva“!

Načemerše namizno olje z islandskega mahlu.

si na najpreprostejši način in brez nadaljnjih stroškov in pridatkov napraviš, če si kupiš

Charaghee - morskis islandski mah:

Zavitek za napravo 1 litra namiznega olja velja K 1.—; zavitek iste količine prvovrstnega, garantirano izbranega Charaghee-mahlu za 1 l olja K 1:30; zavitek za 2 l olja iste najfinejše kakovosti K 2:40.

Za različne salate (zeljate, krompirjeve, fižolova, mešana l. t. d.) je to olje okusnejše od drugega jedilnega olja in zato v prabi je skero v vseh rišaviranjih in ho d. h. Isto ima blagodejen vpliv na človeški organizem ker pospešuje prebavljanje in se zato uporablja mnogo v zdravilstvu.

Pri postnih naročilih naj doda naročnik še 20 vin. za in nji, ozir. 30 vin. za vsi zavitek in pošlje denar v naprej; jumi se samo za rekomandirano pošiljatev; l dor to zeli, naj doda še nadaljnih 25 vin.

Poština naročila in denarne pošiljatev naj se pošiljajo na naslov:

Ivan Dežman, Ljubljana, Kopitarjeva ul. 6.
Nadrobna prodaja za mesto Ljubljana je M. Spenka, Kopitarjeva ulica. — Tudi trgovec, ki dobi popust, naj se obrnejo na prvi naslov.

Priporočamo cenjenemu občinstvu edino domačo tvorbo

IGN. VOK

Specijalna trgovina šivalnih strojev in koles Ljubljana, Sodna ul. 6, katera ima po ugodnih cenah in obrokah od strokovnjakov priznane najboljše šivalne stroje v Evropi in to so „PFAPF“ v veliki izbiri in zalogi.

10 letna pismena garancija!

Polj. o. vozovni vsak čas brezplačno. Prični posredovalci se iščejo.

Konj se proda, 3 leta star, prav dober za vožnjo.

Več pri lastnici Uršuli Svetek, Slape 16, p. D. M. Polju.

2959

Zenske lase

meane in rezane kupujem na drobno in debelo ter plačam najvišjo ceno. V zalogi imam lasne kite izgot. od 5—30 K. — Barvo za lase in brado znamka: Kraljica vseh barvi zanepljiva in neškodljiva. Hair Petro) gurno sredstvo proti izpad. las in proti luskinam. Zdravniško priznano.

Burg: za odstranitev kurjih oces in trde kože. Naročila: IVAN SVETEC, vlasuljar. Novomesto. Nasproti rotovža.

Ustanovljeno leta 1893.

Uzajemno podporno društvo v Ljubljani

reg. strovana zadruga z ome. cen. in jamstvom

sprejema in obrestuje hranilne vloge po

Rentni davek plačuje iz svojega. Zunanji viagatelj so za pošl-

4³/₄ %

ljanje denarja na razpolago brezplačno položnice poštne hranilnice.

Od 1. januarja 1917 po 4¹/₂ %

Zadruga dovoljuje posojila v odsekih na 7¹/₂, 15 ali 22¹/₂ let, pa tudi izven odsekov proti poljtno dogovorjenim odplačilom. — Dovoljuje se ranžijska posojila proti zaznambi na plačo in zavarovalni polici ali proti poroštvu. Prospekti na razpolago.

Društveno lastno premoženje znaša koncem 1. 1915 K: 519.848.40. Deležnikov je bilo koncem 1. 1915 1924 s 15.615 deleži, ki reprezentirajo jamstvene glavnice za 6.089.850 K.

Nacelstvo

Predsednik: Andrej Kalar, prelat in stolni kanonik v Ljubljani.

I. podpredsednik:

B. Remec, c. kr. profesor v Ljubljani.

II. podpredsednik:

Karol Follak ml., tovarnar v Ljubljani.

Člani: Ivan Dolenc, c. kr. profesor v Ljubljani; Zofe Albin, c. kr. rač. oficijal v Ljubljani; Anton Kralj, tajnik Zadrugne zveze v Ljubljani; Gr. Kerber Zlojzi, gimn. profesor v Ljubljani; dr. Jakob Mohoric, občevniški kandidat v Ljubljani; dr. Fran Kajšek, advokat v Ljubljani; Ivan Eusnik, stolni kanonik v Ljubljani; Anton Eusnik, c. kr. g. profesor v Ljubljani; dr. Viljem Schweitzer, advokat v Ljubljani; dr. Aleš Ušeničnik, prof. bogoslovja v Ljubljani; Fran Verbič, c. kr. gimn. prof. v Ljubljani; Ignacij Zaplotnik, katehet v Ljubljani.

Nadzorstvo:

Predsednik: Anton Frljič, c. kr. profesor in kanonik v Ljubljani. — Člani: Anton Čadež, katehet v Ljubljani; K. Gruber, c. kr. in. rač. oficijal v Ljubljani; Ivan Mikar, profesor v Ljubljani; Avguštin Zajc, c. kr. rač. revizent in osebnik v Ljubljani.

Naprodaj je do 100 plemenskih prascev

cena 5—8 K za kg žive teže. Tudi sta naprodaj

2 konja in 1 osel.

2925

Več se izve pri Vnovčevalnici za žirno, Ljubljana, Dunajska cesta 29.

SIROLIN "Roche"

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, influenca.

Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsak, ki trpi na trajnem kašlju, lažje je obvarovati se bolezni, nego jo zdraviti.
2. Osebe s kroničnim kašarom bronkijev, ki s Sirolinom ozdrave.
3. Vadušljivi, katerim Sirolin znafno oledha nadoho
4. Skrofuzni otroci, pri katerih učinkuje Sirolin s kroguznim vspehom na splošni počutek.

Se dobi v vseh lekarnah K. 4.—

Nikakega zobobola

več, nobenih noči brez spanja. „Vides“ lajša bol pri vseh zobih kakor tudi pri najhrovejših, revnatih zobnih bolečinah, kjer so odrekli vsa sredstva. Pri reuspehu denar nazaj! Cena K 1.50 s tube K 4.—, 6 tub K 5.50. — Nikake zobne praline več. Srečno belo zob dosežete s ELTA zobnim fluidom. Takojšnji učinek. Cena K 7, 3 stekl. K 5. KEMENY, Kaschau I. pošt. pr. 12-Z.18 Ogrsko

Mladenič 35 let, izurjen v vseh kmečkih delih, stanujoč v Ustju pri Ajdovščini išče službe. — Naslov pove uprava pod 2917.

100 litrov domače pijače

osvež., slastno in žejo gaseče stlahko vsak sam napravi z majh. stroški. V zalogi so: ananas, jabolčnik, grenadinec, malinovec, muškadni brusovec, poprovi metovec, pomarančevoc, prvenecovec, višnjevec. Neupeli izkl. Ta dom. pijača se lahko pije poleti hladna, pozimi tudi vroča mesto ruma ali žganja. Sestavine z nat. navod. stanejo 10 K franko po povzetju. Za ekonomije, tvornice, večja gospod., delavnice itd., neprecen. vredn., ker to delavca sveži in ne upijani in njegova delavn. nič ne trpi.

Jan. Grolsch, Engel-Drogerie, Brno 641, Moravsko

Vaši prašiči

morajo biti kmału debeli in tolsti, krave morajo dati več mleka, kokoši več jajec, ako jih krmite redno s

Barthelovim kladnim apnom

primešanim h krmil. 5 kg za poskus K 4.50 od Dunaja, 50 kg za K 36 od zaloge Mari-bora proti predplačilu. Cene neobvezne.

Miha Barthel & Co.

Dunaj, X/1. Siccardsburg 44. (Tvrđ. ust. 1781)

Kašelj — boleznj na pljučih!!!

„Certosan“ izborno, okusno, od pre- mnogih zdravnikov in bol- nikov celega sveta hvaljeno po prof. dr. Coole izdelano redilno sredstvo za pljuča, zdravi temeljito in naglo kašelj, težkoče pri dihanju, hripavost, zaslezenje, razkužuje pljučne tančice, povapni event, tuberkulozne bacile, s čimur se odstranja katar v pljučih, razjedajoče znake jetike (mrzlico, nočno potenje, oslabeledost, krčeviti kašelj itd.) odstranja težke boli, ki se poja- vijo pri pljučnih boleznih kot posledica boljšanja. — Certosan pospeši po- leg tega izredno zvišanje teže in oja- čenje živcev. je torej primerno kot sredstvo za odebeltive.

Cena velike izvorne steklenice: 6 K. Dobl se v lekarnah. Ako se ne dobi na mestu, naj se naroči pri glavni zalogi: **Lekarna Jos. v. Tó- rök, Budapest VI., Király-utca 12 D.**

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani,

n. a. dež. življ. in redne, vež. in tamst. zavarovalnice

sprejema zavarovanja na doživeje in smrti, otroških dot, rentna in ljudska, neugodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije. Udeležba na dividendah pri življenjski zavarov. **Ze po prvem letu.**

Stanje zavarovanj koncem 1914 K 173,490.838—
Stanje gar. londov koncem 1914 K 48,732.022-76
V letu 1914 se je izplačalo za- varovancem na dividendah čistega dobička . . . . . K 432,232-66

Kder namerava skleniti življenjsko zavarovanje veljavno hkrati za vojno zavarovanje, naj se v lastno korist obrne do gori imenovane podružnice.

Prospekti zastonj in poštine prosto.

Sposobni zas'opnik. se sprej- mejo po najugodnejšim. pogoji.

Marije Terezije cesta 12.

Naročajte sobotnega „Slovenca“

Razširjajte „DOMOLJUBA“!

Blížajo se veliki dnevi sreče!

V času do 1. febr. 1917 izžrebani bodo glavni dobitki sledečih zbornih srečk:

- Novih srečk Avstrijskega rdečega križa . 300.000 in 500.000 kron
- Turških srečk . . . . . 200.000, 400.000 in 200.000 frank.
- 3⁰/₁₀ zemljiških srečk iz l. 1880 . . . . . 90.000 in 90.000 kron
- 3⁰/₁₀ zemljiških srečk iz l. 1889 . . . . . 60.000 in 100.000 kron

17 žrebanj vsako leto! Svota glavnih dobitkov l. 1917: **3,230.000 kron** oziroma frankov.

Mesečni obrok samo K 7.— oziroma K 3-75.

Te srečke imajo trajno denarno vrednost in je izguba denarja kakor pri loterijah v slučaju nezirebanja izključena! — Zahtevajte brezplačno pojasnilo in igralni načrt, hitite z naročilom!

790

Srečkovno zastopstvo 12, Ljubljana.

Dobro „IKO“ uro

vsak občuduje in zaželi, kajti ona je **mojstrsko delo urarske umetnosti!**

Razpošilja se po povzetju Neugajajoče **zamenjam!**

Velika izbira ur, verižic, prstanov, lepoticja, daril itd. v velikem

krasnem ceniku,

katerega zahtevajte za- stonj in poštine prosto.

Zlato uro zastonj!

Natančneje v krasnem ce- niku, ki se pošlje zastonj in poštine prosto.

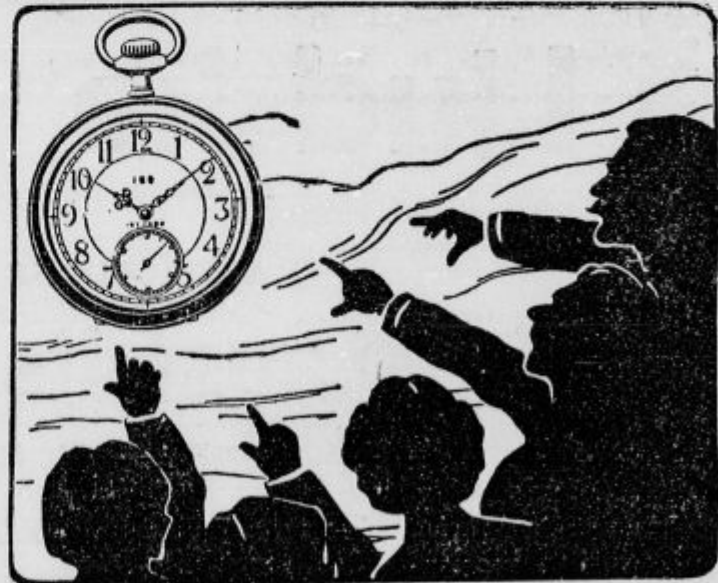
Tako sodijo vse stranke: Čistoč takih pisem Vam lahko pokažem.

Po letih še ni popravila potrebna.

Moji znanci so zelo iznenadeni, da ona kovinasta ura, katero sem ori Vas kupil K 4.10, še ni bila popravljena in gre vedno dobro. Pošljite mi sedaj ravno tako za mojega nečaka. Vsoto K 4.10 pošljem istočasno po poštni nakaznici na Vas.

Vas najlepše pozdravljam Skaričevu pri Krapini. Franc Mlinarič, pos.

Vse ure so natančno preizkušene!

Lastna znamka „IKO“ svetovnoznana.

Svetovna razpošiljalnica

Lastna protokolirana tovarna ur v Svici.

H. SUTTNER samo v LJUBLJANI št. 1.

Nobene podružnice.

Svetovnoznana radi razpošiljanja dobrih ur.

Nobene podružnice.

Vojna zapestna ura

natančno regul. in re-
dps. Nikol ali jeklo K
12 — 16 — 20 — z radij-
svetiln. kazal K 16 —
20 — 24 — v sreb. okr.
K 18 — 24 — 28. — z rad.
svet. kaz. K 30 — 36. —
srebr. zap. ura na oiašt.
K 30 — 36 — 40 — 44 h.
Zlata zapestna ura na
oiašt. K 100 —, 120 —,
140 —. Zletno pismeno

jamstvo. Pošilja po povratju. Nikak riziko! Zamena
dovoljena ali denar nazaj.

Prva tovarna ur JAN KONRAD

e. in kr. dvorni katežnik Brnx št. 1555 (Česko)
Na željo se vsakomur zastoj pošlje moj glavni centk.

1 liter izvrstnega jedilnega olja za 1 krono

si lahko naredi vsak sam iz pravega in najbolj
priporočljivega Caraghee »Morskega mahu« s
priloženimi dodatki in z natančnim navodilom.
Opozarjam pa cení, svoje odjemalce, da se pro-
daja različne vrste mahu in druge podobne reči
za napravo olja. Iz mojega Caraghee »Morske-
ga mahu« in po mojem natančnem navodilu
napravljeno olje se ne loči nič od pravega olja
ter se obdrži več tednov. Vsakomur je na raz-
pologo na stotine priporočilnih najboljših pi-
sem. Po pošti se pošilja najmanj 6 zavitkov.
Razpošiljalnica
IVAN UREK,
Ljubljana 5. Mes ni trg 13.

2113 (6) **KUPUJEM**

in plačam najboljše cene za orehove,
češnjeve, hruševe, **HLODE**
javorove, gabrove
in bukove plohe, kakor tudi kostanjev
les. Ponudbe naj se pošiljajo na **HUGO**
KEALJ, Ljubljana, Wolfsova ulica št. 6.

Nobene zobne vode ni

v prometu, ki bi tako izborno združevala čiščenje in nego ust, zob,
z razkuženjem dihalnih organov in ustne votline, kot starosloviti

Lysoform s poprovo meto

Ne vsebuje nikakih dražečih ali škodljivih snovi ter je osveževalen
in zelo prijeten; nekaj kapljic v kozarcu vode zadošča, da se takoj
odstrani neprijetna sapa iz ust in se zobje ohrani.

Lysoform s poprovo meto se izdeluje enako kot v mirnih časih v
zadostni množini in se dobiva v vsaki drožeriji in lekarni. Izvirna
2965 steklenica s 100 grami stane K 2.50.

Tovarna za lysoform **Dr. Keleti & Murányi, kem. tov., Ujpest.**

! Ako še niste, pošljite naročnino! !

Krastova debla, kupuje, če so lepa,
po dobri ceni:
I. Buggenig,
sodar. mojster, Ljubljana, Cesta na Ru-
dolfovo železnico 17. 2978

Ljudska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani

sprejema še nadalje prijave na

V. 5 1/2 % avstrijsko vojno posojilo

po objavljenih pogojih, tako da stane nominalnih K 100.—:

- I. 40 letno 5 1/2 %, amortizacijsko državno posojilo 92 kron.
- II. 5 1/2 % dne 1. junija 1922 povračljivi državno zakladni listi 96 kron.

Vrednosni papirji avstr. vojnega posojila se sprejemajo v brzoplačno shrambo in upravo.